

**Szkoła Podstawowa nr 6
im. ks. J. Twardowskiego
w Pszczynie
ul. Księżycowa 25
43-200 Pszczyna**

**„Procedury postępowania
w sytuacjach trudnych wychowawczo
oraz związanych z zagrożeniem dzieci i młodzieży
przestępczością i demoralizacją”**

WAŻNE TELEFONY:

Policja**997**

Straż Pożarna**998**

Pogotowie Ratunkowe **999**

Europejski Telefon Alarmowy obowiązującym na terenie Unii Europejskiej **112**

Pogotowie Energetyczne **991**

Pogotowie Gazowe **992**

Pogotowie Ciepłownicze **993**

Pogotowie Wodno-Kanalizacyjne **994**

Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego **32 20 77 710**

Infolinia Policji (połączenie bezpłatne)**801 109 801 godziny**

WSTĘP

Procedury postępowania w sytuacjach trudnych wychowawczo oraz związanych z zagrożeniem dzieci i młodzieży przestępczością i demoralizacją powstały dla potrzeb Szkoły Podstawowej nr 6 im. ks. J. Twardowskiego w Pszczynie.

Procedury zawarte w poniższym opracowaniu obowiązują wszystkich pracowników Szkoły.

Z opracowaniem zostali zapoznani uczniowie naszej szkoły oraz ich rodzice (opiekunowie). Procedury postępowania w sytuacjach trudnych wychowawczo mają na celu zwiększenie bezpieczeństwa w szkole oraz ułatwienie i ujednoczenie sposobów reagowania. O obowiązujących procedurach w sytuacjach zagrożenia wychowawcy informują rodziców na spotkaniach z rodzicami oraz uczniów podczas godzin wychowawczych. Rodzice dokumentują fakt zapoznania się z procedurami poprzez złożenie oświadczeń i podpisów w dokumentacji szkoły. Poniższe procedury są dostępne w pokoju nauczycielskim szkoły oraz są opublikowane na stronie internetowej szkoły.

Rodzaje kar:

1. upomnienie lub nagana udzielona przez nauczyciela, pedagoga, psychologa – ustnie
2. upomnienie lub nagana udzielona przez nauczyciela, pedagoga, psychologa – na piśmie do dziennika elektronicznego,
3. rozmowa dyscyplinująca z wychowawcą i pedagogiem szkolnym w obecności rodziców,
4. wykluczenie z uczestnictwa w wycieczkach wyjazdowych, imprezach klasowych i szkolnych,
5. drobne prace porządkowe na rzecz szkoły, ustalone w porozumieniu z rodzicami ucznia,

System reagowania:

1. należy reagować na każdą sytuację, w której występuje agresja i przemoc – brak reakcji komunikuje uczniom, że mają prawo się tak zachowywać,
2. doraźne sytuacje wymagają szybkiej i zdecydowanej interwencji,
3. ważne jest wykazanie troski o ucznia (dotyczy to zarówno ofiary jak i sprawcy),
4. nie należy potępiać ucznia, ale wskazać na złe zachowania, jasno wyrażać brak zgody na stosowanie agresji i przemocy,
5. każdą sytuację należy wnikliwie rozpatrywać,
6. konieczne jest współdziałanie z innymi nauczycielami i pracownikami szkoły oraz udzielanie sobie nawzajem wsparcia.

Spis treści:

Procedura 1

PROCEDURA POSTĘPOWANIA WOBEC UCZNIĄ PRZEJAWIAJĄCEGO ZACHOWANIA AGRESYWNE

Procedura 2

PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK WYSTĄPIENIA AGRESYWNYCH ZACHOWAŃ W SZKOLE
LUB TZW. FALI

Procedura 3

PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POPEŁNIENIA PRZEZ UCZNIĄ CZYNU KARALNEGO

Procedura 4

PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK UCZNIĄ BĘDĄCEGO OFIARĄ CZYNU KARALNEGO

Procedura 5

PROCEDURA POSTĘPOWANIA DYREKTORA SZKOŁY W PRZYPADKU, GDY POLICJA DOKONUJE
ZATRZYMANIA NIELETNIEGO SPRAWCY CZYNU KARALNEGO PRZEBYWAJĄCEGO NA ZAJĘCIACH
W SZKOLE

Procedura 6

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU NISZCZENIA MIENIA SZKOLNEGO I PRYWATNEGO
NA TERENIE SZKOŁY.

Procedura 7

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU KRADZIEŻY, WYMUSZANIA PIENIĘDZY
LUB PRZEDMIOTÓW WARTOŚCIOWYCH NA TERENIE SZKOŁY

Procedura 8

OTRZYMANIE PRZEZ UCZNIĄ PRAWOMOCNEGO WYROKU UKOŃCZENIA POSTĘPOWANIA KARNEGO

Procedura 9

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU UCZNIĄ UNIEMOŻLIWIĄJĄCEGO PROWADZENIE LEKCJI (WULGARYZMY, GŁOŚNIE ROZMOWY, BRAK REAKCJI NA POLECENIA NAUCZYCIELA)

Procedura 10

REGULAMIN KORZYSTANIA Z TELEFONÓW KOMÓRKOWYCH I INNYCH URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH

Procedura 11

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZŁAMANIA PRZEZ UCZNIĄ ZAKAZU KORZYSTANIA W CZASIE ZAJĘĆ LEKCYJNYCH Z TELEFONU KOMÓRKOWEGO, DYKTAFONU, APARATU FOTOGRAFICZNEGO LUB INNEGO URZĄDZENIA SŁUŻĄCEGO DO REJESTROWANIA DŹWIĘKU I OBRAZU.

Procedura 12

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU STWIERDZENIA NARUSZENIA GODNOŚCI OSOBISTEJ NAUCZYCIELA LUB INNEGO PRACOWNIKA SZKOŁY PRZEZ UCZNIĄ.

Procedura 13

PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK WYSTĄPIENIA PRZYPADKÓW PEDOFILII W SZKOLE

Procedura 14

PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK WYSTĄPIENIA PRZYPADKÓW ROZPOWSZECHNIANIA PORNOGRAFII PRZEZ UCZNIĄ

Procedura 15

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI WYSTĄPIENIA PRZYPADKÓW NIEPOKOJĄCYCH ZACHOWAŃ SEKSUALNYCH UCZNIÓW W SZKOLE

Procedura 16

PROCEDURA POSTĘPOWANIA DOTYCZĄCA DŁUGIEJ ABSENCJI UCZNIĄ I WAGARÓW

Procedura 17

PROCEDURA DOTYCZĄCĄ USPRAWIEDLIWIENÍ NIEOBECNOŚCI UCZNIÓW W SZKOLE

Procedura 18

PROCEDURA DOTYCZĄCĄ UCIEZKI UCZNIĄ ZE SZKOŁY W CZASIE ZAJĘĆ LEKCYJNYCH
POZALEKCYJNYCH

I

Procedura 19

PROCEDURA POSTĘPOWANIA Z UCZNIEM PALĄCYM PAPIEROSY

Procedura 20

PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK ZNALEZIENIA W SZKOLE SUBSTANCJI
PSYCHOAKTYWNYCH (UCZEŃ ODURZONY W/W SUBSTANCJAMI)

Procedura 21

PROCEDURA REAGOWANIA NA EPIZOD PSYCHOTYCZNY UCZNIĄ ORAZ DZIAŁANIA WOBEC UCZNIĄ PO
LECZENIU SZPITALNYM/ PSYCHIATRYCZNYM

Procedura 22

PROCEDURA POSTĘPOWANIA PODCZAS ODBIORU DZIECKA ZE ŚWIETLICY SZKOLNEJ PRZEZ
RODZICA/OPIEKUNA PRAWNEGO/OSOBE UPOWAŻNIONĄ

Procedura 23

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ODBIORU DZIECKA PRZEZ RODZICA/OSOBE
UPOWAŻNIONĄ/PRAWNEGO OPIEKUNA BĘDĄCEGO POD WPŁYWEM ALKOHOLU

Procedura 24

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZWALNIANIA UCZNIĄ Z ZAJĘĆ LEKCYJNYCH

Procedura 25

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZWALNIANIA UCZNIĄ Z ZAJĘĆ NA ZAWODY SPORTOWE,
KONKURSY I INNYCH

Procedura 26

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU NAGŁEGO ZACHOROWANIA LUB ZŁEGO SAMOPOCZUCIA UCZNIĄ

Procedura 27

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W WYPADKU STWIERDZENIA NA TERENIE SZKOŁY PRZYPADKU WSZAWICY

Procedura 28

PROCEDURA KONTAKTU Z MEDIAMI W SYTUACJI KRYZYSOWEJ W SZKOLE

Procedura 29

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA PONADNORMATYWNYCH STĘŻEŃ ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA

Procedura 30

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI POSIADANIA PRZEDMIOTÓW NIEDOZWOLONYCH NA TERENIE SZKOŁY

Procedura 31

PROCEDURA POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELA W PRZYPADKU STWIERDZENIA FAŁSZERSTWA POPEŁNIONEGO PRZEZ UCZNIĄ

Procedura 32

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU WŁAMANIA SIĘ DO DZIENNIKA ELEKTRONICZNEGO

Procedura 33

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU PRÓBY SAMOBÓJCZEJ UCZNIĄ NA TERENIE SZKOŁY, W TYM SAMOUSZKODZENIA (M. IN. CIĘCIA)

Procedura 34

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU WYŁUDZANIA PRZEZ UCZNIÓW PIENIĘDZY LUB PRZEDMIOTÓW WARTOŚCIOWYCH

Procedura 35

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ODDALENIA SIĘ UCZNIĄ OD GRUPY W CZASIE WYCIECZKI SZKOLNEJ NA TERENIE MIASTA I POZA MIEJSCEM ZAMIESZKANIA

Procedura 36

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU WEJŚCIA OSÓB OBCYCH NA TEREN SZKOŁY

Procedura 37

PROCEDURA POSTĘPOWANIA WOBEC UCZNIÓW - OFIAR PRZEMOCY PSYCHICZNEJ I FIZYCZNEJ W RODZINIE.

Procedura 38

PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK WYSTĄPIENIA ZAGROŻEŃ BEZPIECZEŃSTWA CYFROWEGO

Procedura 39

PROCEDURA POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELI W PRZYPADKU ZAWIADAMIANIA O ŚMIERCI UCZNIĄ

Procedura 40

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ŻAŁOBY PO ŚMIERCI UCZNIĄ (ZA WYJĄTKIEM ŚMIERCI SAMOBÓJCZEJ)

Procedura 41

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZAGROŻENIA ZDROWIA I ŻYCIA (ZAGROŻENIE TERRORYZMEM, WYBUCH GAZU, WYBUCH BOMBY, POŻAR, SKAŻENIE CHEMICZNE, BIOLOGICZNE, KATASTROFA BUDOWLANA)

Procedura 1

PROCEDURA POSTĘPOWANIA WOBEC UCZNIĄ PRZEJAWIAJĄCEGO ZACHOWANIA AGRESYWNE

1. Nauczyciel – świadek agresywnego zachowania przerywa zdecydowanie i stanowczo negatywne zachowanie sprawcy wobec ofiary. W razie potrzeby prosi o pomoc innego nauczyciela, pielęgniarkę szkolną.
2. Powiadamia wychowawcę klasy lub w razie jego nieobecności, pedagoga szkolnego o zdarzeniu.
3. Nauczyciel lub pedagog przeprowadza rozmowę z uczniami, w obecności świadków zdarzenia, mającą na celu wyjaśnienie sytuacji, uświadomienie sprawcy nieodpowiedniego zachowania i poinformowanie go o konsekwencjach w postaci kary zgodnej ze Statutem Szkoły.
4. Nauczyciel lub pedagog sporządza notatkę (w zeszycie uwag, w dokumentacji pedagoga) zawierającą opis zdarzenia, dane sprawcy i ofiary oraz innych osób uczestniczących w zdarzeniu.
5. Wychowawca informuje rodziców (prawnych opiekunów) sprawcy i ofiary o zajściu i formach podjętej interwencji (wpis do dzienniczka ucznia, wpis do zeszytu uwag, telefon do rodziców).
6. Rodzice potwierdzają podpisem zawiadomienia i informacje o agresywnym zachowaniu ucznia w dzienniczku i zeszycie uwag.
7. W przypadku powtarzania się zachowań agresywnych ucznia wychowawca informuje o tym pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły.
8. Pedagog podejmuje udzielanie pomocy terapeutycznej zarówno ofierze, sprawcy przemocy jak i świadkom agresji, przeprowadza rozmowę z rodzicami i uczniem informując o ewentualnych skutkach braku zmiany zachowania (sporządza odpowiedni zapis w dokumentacji – notatkę z zajścia).
9. W przypadku braku zmiany w zachowaniu ucznia powołuje się Zespół wychowawczy, wychowawca, uczeń i rodzice ucznia ustalają i podpisują kontrakt zawierający plan działań mających na celu poprawę zachowania ucznia.
10. W przypadku utrzymywania się nieprawidłowych relacji z rówieśnikami pedagog sugeruje rodzicom przebadanie ucznia w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w celu ustalenia przyczyn agresywnego zachowania.
11. W przypadku odmowy wykonania badań bądź braku wskazań Poradni po wykonanych badaniach oraz braku zmiany zachowania ucznia, pedagog szkolny w porozumieniu

z wychowawcą i dyrektorem szkoły powiadamia policję w celu przeprowadzenia rozmowy ostrzegawczej.

12. W przypadku rażących zaniedbań rodziców lub ich niewydolności wychowawczej pedagog szkolny w porozumieniu z wychowawcą i dyrektorem szkoły kieruje sprawę na policję lub do sądu rodzinnego.
13. W przypadku szczególnie drastycznych zachowań agresywnych, zagrażających demoralizacją uczniów, stwarzających zagrożenie dla zdrowia lub życia, dyrektor szkoły w porozumieniu z Zespołem wychowawczym natychmiast powiadamia policję z pominięciem wyżej omówionej procedury. O fakcie tym informuje rodziców ucznia.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK WYSTĄPIENIA AGRESYWNYCH ZACHOWAŃ W SZKOLE LUB TZW. FALI

Cel

Zapewnienie bezpieczeństwa fizycznego w szkole na wypadek wystąpienia na terenie szkoły zachowań agresywnych tj. agresji fizycznej i agresji słownej ucznia wobec ucznia lub nauczyciela.

Osoby odpowiedzialne i zarządzanie

Procedura postępowania jest uruchamiana przez osobę, która zauważyła przedmiotowe zachowanie lub której je zgłoszono. O stopniu zaawansowania procedury i podejmowanych w niej krokach decyduje: dyrektor placówki, a w przypadku jego nieobecności wicedyrektor lub pedagog szkolny. Czynnościami realizowanymi w trakcie procedury kieruje dyrektor placówki, wicedyrektor lub osoba przez niego wyznaczona.

Sposób postępowania

1. Agresja fizyczna

- Należy bezzwłocznie podjąć działania mające na celu powstrzymanie i wyeliminowanie tego zjawiska. Obowiązkiem każdego pracownika szkoły, który zaobserwował atak agresji fizycznej lub został o nim poinformowany jest przerwanie tego zachowania. Pracownik szkoły powinien w sposób stanowczy i zdecydowany przekazać uczestnikom agresji, że nie wyraża zgody na takie zachowanie. Należy mówić dobitnie, głośno, stanowczo, używać krótkich komunikatów. W razie potrzeby należy zadbać o uniemożliwienie dalszego kontaktu między uczniami.
- Należy powiadomić pielęgniarkę szkolną (jeśli taka jest w szkole), pedagoga/psychologa i dyrektora szkoły oraz powiadomić wychowawcę/ów oraz rodziców (opiekunów prawnych) agresora i ofiary.
- W przypadku zagrożenia życia (stan nieprzytomny) – pielęgniarka, pedagog/psycholog lub dyrektor szkoły wzywa natychmiast karetkę pogotowia, nawet bez uzyskania zgody rodziców (opiekunów prawnych).
- Opiekę nad uczniem podczas udzielania pomocy medycznej, ale bez możliwości udzielenia zgody na operację, sprawuje osoba wyznaczona przez dyrektora szkoły.
- Decyzję o dalszym leczeniu dziecka podejmują rodzice (opiekunowie prawni) poszkodowanego. Pedagog szkolny/psycholog szkolny i wychowawcy klas przeprowadzają rozmowy z rodzicami

(opiekunami prawnymi) obydwu stron oraz ze sprawcą i ofiarą. Z rozmów sporządzają notatkę. Pedagog/psycholog szkolny powinien udzielić pomocy terapeutycznej ofierze przemocy, wskazać, jak należy rodzić sobie w kontaktach z innymi.

- W przypadku agresji fizycznej poczucia bezpieczeństwa i wsparcia wymagają również świadkowie ataku. Należy przeprowadzić rozmowę ze świadkami przemocy, wyjaśnić im pojęcie agresji, przypomnieć normy i zasady reagowania na przemoc, ustalić działania w podobnych przypadkach. W przypadku wszczynania kolejnych ataków przez agresora, z widocznymi skutkami pobicia -szkoła kieruje sprawę na Policję, od postępowania której zależą dalsze losy sprawy przemocy. Wobec agresora stosuje się konsekwencje przewidziane w statucie i/lub regulaminie szkoły.

2. Agresja słowna

- Należy bezzwłocznie podjąć działania mające na celu powstrzymanie i wyeliminowanie tego zjawiska
- Należy powiadomić wychowawcę klasy i/lub dyrektora, pedagoga/psychologa.
- Wychowawca (pedagog lub psycholog) przeprowadza rozmowę z uczniem mającą na celu wyjaśnienie okoliczności zdarzenia. Rozmowę z ofiarą i agresorem należy przeprowadzić osobno.
- Wychowawca (pedagog/psycholog) przeprowadza rozmowę ze sprawcą i ofiarą w celu ustalenia okoliczności zdarzenia, ustala wraz ze sprawcą formę zadośćuczynienia.
- zaistniałym zdarzeniu należy poinformować rodziców/opiekunów prawnych uczestników zdarzenia.
- Pedagog/psycholog szkolny powinien udzielić pomocy terapeutycznej ofierze przemocy, wskazać, jak należy rodzić sobie w kontaktach z innymi.
- W przypadku agresji fizycznej poczucia bezpieczeństwa i wsparcia wymagają również świadkowie ataku. Należy przeprowadzić rozmowę ze świadkami przemocy, wyjaśnić im pojęcie agresji, przypomnieć normy i zasady reagowania na przemoc, ustalić działania w podobnych przypadkach.
- W poważnych przypadkach np. uzyskania informacji o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu lub przestępstwa ściganego na wniosek poszkodowanego powiadamiana jest Policja. Wobec ucznia przejawiającego zachowania agresywne stosuje się konsekwencje przewidziane w statucie lub regulaminie szkoły.

Obowiązki pracowników szkoły

Należy:

- zapoznać się z czynnościami realizowanymi w trakcie uruchamiania procedury.
- brać udział w treningach i szkoleniach z zakresu stosowania procedury.
- mieć zapisane numery telefonów osób odpowiedzialnych za uruchomienie procedury
- znać swoje zadania na wypadek uruchomienia procedury.
- szkolić uczniów w zakresie postępowania na wypadek uruchomienia procedury.
- stosować się do poleceń osoby zarządzającej sytuacją kryzysową.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POPEŁNIENIA PRZEZ UCZNIA CZYNU KARALNEGO

Przypadek dotyczy czynów zabronionych przez ustawę o postępowaniu w sprawach nieletnich rozumianych jako przestępstwo, przestępstwo skarbowe albo wykroczenie określone w artykułach:

- art. 50a – posiadanie noża, maczety lub innego podobnie niebezpiecznego przedmiotu w miejscu publicznym,
- art. 51 – zakłócenie spokoju lub porządku publicznego,
- art. 69 – umyślne niszczenie, uszkodzanie, usuwanie znaków,
- art. 74 – niszczenie, uszkodzanie, usuwanie znaków ostrzegawczych,
- art. 76 – rzucanie przedmiotami w pojazd mechaniczny,
- art. 85 – samowolne ustawianie, niszczenie, uszkodzanie znaków,
- art. 87 – prowadzenie pojazdu w stanie po użyciu alkoholu,
- art. 119 – kradzież lub przywłaszczenie,
- art. 122 – paserstwo czyli nabycie mienia, wiedząc o tym, że pochodzi ono z kradzieży,
- art. 124 – niszczenie lub uszkodzanie cudzej rzeczy,
- art. 133 – spekulacja biletami, tzw. konik,
- art. 143 – utrudnianie lub uniemożliwianie korzystania z urządzeń użytku publicznego.

Procedury postępowania nauczyciela w przypadku popełnienia czynu karalnego przez ucznia, który nie ukończył 17 roku życia.

1. Niezwłoczne powiadamia pedagoga.
2. Pedagog szkolny ustala okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia.
3. Pedagog powiadamia rodziców ucznia oraz dyrektora szkoły:
 - a) W przypadku, gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała, itp.) lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana pedagog/dyrektor szkoły powiadamia niezwłocznie Policję.

b) Zabezpieczenie ewentualnych dowodów przestępstwa lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie ich Policji.

Postępowanie nauczyciela wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego:

Nauczyciel (wychowawca) będący na miejscu zdarzenia zobowiązany jest do:

- udzielenia pierwszej pomocy /pomocy przedmedycznej/, bądź zapewnienia jej udzielenia poprzez wezwanie pielęgniarki szkolnej, ewentualnie karetki pogotowia w przypadku, kiedy ofiara doznała obrażeń,
- niezwłocznego powiadomienia dyrektora szkoły,
- powiadomienia rodziców ucznia,
- niezwłocznego wezwania Policji w przypadku, kiedy sprawa jest poważna i niezbędne jest profesjonalne zabezpieczenie śladów przestępstwa, ustalenie okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.

Sposób działania

Osoba będąca świadkiem/dostrzegła zagrożenie zobowiązania jest do powiadomienia dyrektora szkoły.

Dyrektor szkoły odpowiada za ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia. W przypadku, gdy sprawca jest znany i przebywa na terenie szkoły, wyznaczone przez niego osoby winny zatrzymać i przekazać go dyrektorowi szkoły lub pedagogowi szkolnemu pod opiekę.

Dyrektor szkoły winien powiadomić rodziców ucznia o zaistniałym przypadku.

Dyrektor szkoły jest zobowiązany do niezwłocznego powiadomienia Policji w przypadku, gdy sprawa jest poważna (np. rozbój, uszkodzenie ciała, itp.) lub w przypadku, gdy nieletni sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość jest nieznana.

Do jego obowiązków należy także zabezpieczenie ewentualnych dowodów lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie ich Policji.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK UCZNIA BĘDĄCEGO OFIARĄ CZYNU KARALNEGO

1. Osoba będąca świadkiem, która dostrzegła zagrożenie, winna udzielić ofierze czynu karalnego pierwszej pomocy (przedmedycznej), bądź zapewnić jej udzielenie poprzez wezwanie lekarza, w przypadku kiedy ofiara doznała obrażeń. Następnie świadek powinien powiadomić o sytuacji dyrektora szkoły.
2. Obowiązkiem dyrektora szkoły jest niezwłoczne powiadomienie rodziców ucznia - ofiary czynu karalnego.
3. Następnie dyrektor szkoły winien niezwłocznie wezwać Policję, szczególnie w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.
4. W dalszej kolejności ofiara czynu karalnego powinna otrzymać pomoc, wsparcie psychologiczne. Następnie świadek powinien powiadomić o sytuacji dyrektora szkoły. Obowiązkiem dyrektora szkoły jest niezwłoczne powiadomienie rodziców ucznia - ofiary czynu karalnego.

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA DYREKTORA SZKOŁY W PRZYPADKU, GDY POLICJA DOKONUJE
ZATRZYMANIA NIELETNIEGO SPRAWCY CZYNU KARALNEGO PRZEBYWAJĄCEGO NA ZAJĘCIACH
W SZKOLE**

1. Funkcjonariusz Policji przedstawia dyrektorowi powód przybycia i okazuje się legitymacją służbową.
2. Dyrektor zapisuje dane osobowe i numer legitymacji służbowej policjanta celem sporządzenia własnej dokumentacji.
3. Policjant informuje dyrektora o zamiarze zatrzymania ucznia.
4. Pedagog szkolny lub nauczyciel sprowadza nieletniego do gabinetu dyrektora, gdzie policjant informuje go o przyczynach przybycia i czynnościach, jakie zostaną wykonane w związku ze sprawą np. przesłuchanie, okazanie.
5. Policja informuje rodziców nieletniego, opiekunów prawnych o wykonanych czynnościach i zobowiązuje ich do przybycia do szkoły, komendy lub komisariatu policji, celem uczestniczenia w czynnościach.
6. Dyrektor szkoły informuje telefonicznie rodziców o podjętych działaniach względem ich dziecka przez policję. W przypadku braku kontaktu telefonicznego sporządza pisemną informację i przesyła do miejsca ich zamieszkania.
7. W przypadku niemożności uczestnictwa rodziców w przesłuchaniu nieletniego, dyrektor wyznacza wychowawcę, nauczyciela lub pedagoga szkolnego do uczestnictwa w czynnościach, które są przeprowadzane w szkole lub w jednostce policji.
8. Po wykonaniu czynności policjant za pisemnym potwierdzeniem odbioru przekazuje nieletniego rodzicom lub opiekunowi prawnemu. W przypadku, gdy czynności wykonywane są w obecności pedagoga szkolnego, po ich zakończeniu policja odwozi ich do szkoły lub miejsca zamieszkania.
9. W przypadku zaistnienia przesłanek do zatrzymania nieletniego w Policijnej Izbie Dziecka policjant informuje o tym rodziców, pedagoga szkolnego.
10. Przy realizacji czynności związanych z zatrzymaniem nieletniego - ucznia na terenie szkoły należy zachować dyskrecję nie nagłaśniając sprawy.

Naruszanie zasad współżycia społecznego, popełnienie czynu zabronionego, systematyczne uchylanie się od obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki, włóczęgostwo, udział w działalności grup przestępczych - art.4 §1 ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich.

W każdym przypadku popełnienia czynu karalnego przez ucznia, który nie ukończył 17 lat należy zawiadomić policję lub sąd rodzinny, a w przypadku popełnienia przestępstwa przez ucznia, który ukończył 17 rok życia prokuratora lub policję (art. 4 Upn i art. 304Kpkt).

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU NISZCZENIA MIENIA SZKOLNEGO I PRYWATNEGO
NA TERENIE SZKOŁY.**

1. W sytuacji dostrzeżenia niszczenia mienia szkolnego lub prywatnego na terenie placówki, każdy uczeń zobowiązany jest poinformować o tym wychowawcę, nauczyciela dyżurującego lub innego pracownika szkoły.
2. Uczeń, który zniszczył, uszkodził mienie szkolne lub prywatne, bez względu na okoliczności, zobowiązany jest zgłosić ten fakt wychowawcy, nauczycielowi dyżurującemu lub innemu pracownikowi szkoły.
3. Uczeń będący świadkiem niszczenia mienia szkolnego jak i prywatnego, jest zobowiązany zgłosić ten fakt wychowawcy, nauczycielowi dyżurującemu lub innemu pracownikowi szkoły.
4. Uczeń, którego mienie prywatne zostało zniszczone na terenie szkoły, jest zobowiązany zgłosić szkodę wychowawcy.
5. Nauczyciel lub pracownik szkoły, któremu zgłoszono fakt niszczenia (zniszczenia) mienia szkolnego lub prywatnego, podejmuje następujące działania: – powiadamia wychowawcę ucznia (jeżeli nim nie jest), – powiadamia pedagoga szkolnego, – powiadamia dyrektora szkoły – informuje rodziców lub prawnych opiekunów ucznia o wyrządzonej szkodzie.
6. Wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem na temat zaistniałej sytuacji, może też skierować ucznia do pedagoga szkolnego.
7. Pedagog w porozumieniu z dyrektorem i wychowawcą podejmują decyzję o sposobie zadośćuczynienia lub ukarania sprawcy.
7. Pedagog szkolny, w porozumieniu z wychowawcą, powiadamia rodziców konsekwencjach czynu ucznia i rodzaju zastosowanej kary.
8. Wychowawca ustala z uczniem i rodzicami sposób i termin naprawienia wyrządzonych szkód lub uiszczenia opłaty za ich naprawę.
9. Rodzice i uczeń zobowiązują się do podjęcia pracy nad eliminacją podobnych szkodliwych zachowań.
10. W przypadku konieczności pokrycia kosztów lub naprawy zniszczonego mienia rodzice lub opiekunowie proszeni są o rozmowę z dyrektorem, podczas której ustala się kwotę lub inny sposób naprawienia wyrządzonej szkody.

11. Jeśli szkoda nie zostanie naprawiona w ustalonym terminie, dyrektor szkoły wzywa rodziców (opiekunów prawnych) do natychmiastowego wywiązania się z poczynionych ustaleń. Procedura ta nie obowiązuje w przypadku uszkodzenia mienia prywatnego, którego posiadanie na terenie szkoły jest zabronione i za które szkoła nie ponosi odpowiedzialności. W przypadku, gdy trudno ustalić, kto dokonał zniszczeń, dyrektor szkoły informuje uczniów klasy, w której może być sprawca, o konieczności jego ujawnienia. Jeśli osoba winna nie zostanie wskazana, dyrektor szkoły może zobowiązać do pokrycia całkowitego kosztu naprawy zniszczonego mienia wszystkich uczniów danej klasy.
12. Uczeń, który zniszczył, uszkodził mienie szkolne lub prywatne będzie miał obniżoną ocenę z zachowania.

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU KRADZIEŻY, WYMUSZANIA PIENIĘDZY LUB
PRZEDMIOTÓW WARTOŚCIOWYCH NA TERENIE SZKOŁY**

Celem procedury jest określenie sposobu postępowania na wypadek stwierdzenia w szkole przypadku kradzieży lub wymuszenia pieniędzy lub przedmiotów wartościowych, dokonanego przez ucznia.

Za uruchomienie i anulowanie procedury oraz kierowanie koniecznymi działaniami odpowiadają kolejno: dyrektor placówki, w przypadku jego nieobecności wicedyrektor, a w przypadku jego nieobecności pedagog/psycholog szkolny

Kradzież lub wymuszenie przedmiotu znacznej wartości:

1. Działania mające na celu powstrzymanie i niwelowanie tego zjawiska winny zostać podjęte bezzwłocznie.
2. Osoba, która wykryła kradzież, winna bezzwłocznie powiadomić dyrektora szkoły.
3. Należy przekazać sprawcę czynu (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) pod opiekę pedagoga szkolnego lub dyrektora szkoły.
4. Należy zabezpieczyć dowody przestępstwa tj. przedmiotów pochodzących z kradzieży lub wymuszenia i przekazanie ich Policji.
5. Należy zażądać, aby uczeń przekazał skradzioną rzecz, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni we własnej odzieży oraz przekazał inne przedmioty budzące podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną rzeczą - w obecności innej osoby, np. wychowawcy klasy, pedagoga szkolnego, psychologa, dyrektora lub innego pracownika szkoły (należy pamiętać, że pracownik szkoły nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia. Może to zrobić tylko Policja).
6. We współpracy z pedagogiem szkolnym należy ustalić okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia.
7. Dyrektor szkoły winien wezwać rodziców (opiekunów prawnych) sprawcy i przeprowadzić rozmowy z uczniem w ich obecności. Należy sporządzić notatkę z tej rozmowy podpisaną przez rodziców.

8. Należy powiadomić Policję.
9. Sprawca winien dokonać zadośćuczynienia poszkodowanemu w kradzieży.

Otrzymanie przez ucznia prawomocnego wyroku ukończenia postępowania karnego

1. Po otrzymaniu zawiadomienia z sądu o prawomocnym ukończeniu postępowania karnego wobec ucznia dyrektor szkoły niezwłocznie na posiedzeniu Rady Pedagogicznej winien przedstawić treść zawiadomienia.
2. Rada Pedagogiczna może podjąć decyzję o skreśleniu ucznia z listy uczniów.
3. Następnie dyrektor szkoły powiadamia o decyzji Rady Pedagogicznej rodziców.
4. Dyrektor – na podstawie przepisów kodeksu postępowania administracyjnego oraz po uzyskaniu opinii samorządu uczniowskiego - wydaje decyzję o skreśleniu ucznia z listy uczniów szkoły.

**OTRZYMANIE PRZEZ UCZNIĄ PRAWOMOCNEGO WYROKU UKOŃCZENIA
POSTĘPOWANIA KARNEGO**

1. Po otrzymaniu zawiadomienia z sądu o prawomocnym ukończeniu postępowania karnego wobec ucznia dyrektor szkoły niezwłocznie na posiedzeniu Rady Pedagogicznej winien przedstawić treść zawiadomienia.
2. Rada Pedagogiczna może podjąć decyzję o skreśleniu ucznia z listy uczniów.
3. Następnie Dyrektor szkoły powiadamia o decyzji Rady Pedagogicznej rodziców.
4. Dyrektor - na podstawie przepisów kodeksu postępowania administracyjnego oraz po uzyskaniu opinii samorządu uczniowskiego - wydaje decyzję o skreśleniu ucznia z listy uczniów szkoły.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU UCZNIĄ UNIEMOŻLIWIĄJĄCEGO PROWADZENIE LEKCJI (WULGARYZMY, GŁOŚNIE ROZMOWY, BRAK REAKCJI NA POLECENIA NAUCZYCIELA)

1. Nauczyciel podejmuje działania wychowawcze zmierzające do eliminacji trudności i rozwiązania problemu.
2. Wpisanie uwagi odnośnie zachowania ucznia do dziennika lekcyjnego.
3. Powiadomienie wychowawcy klasy o zachowaniu ucznia.
4. W przypadku kumulacji nieodpowiednich zachowań wychowawca informuje rodzica o istniejących trudnościach i zapoznaje go ze swoim planem działań, jednocześnie zobowiązuje rodzica do rzetelnej współpracy.
5. W przypadku braku reakcji na interwencję wychowawcy, powiadomienie pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły.
6. Pedagog przeprowadza rozmowę interwencyjną z uczniem i jego rodzicami.
7. Zastosowanie wobec ucznia konsekwencji zgodnych ze Statutem Szkoły.
8. Wychowawca klasy dokumentuje przebieg wydarzenia oraz podjęte działania w formie pisemnej notatki służbowej.

PROCEDURA KORZYSTANIA Z TELEFONÓW KOMÓRKOWYCH I INNYCH URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH

Uczeń na odpowiedzialność swoją i rodziców przynosi do szkoły telefon komórkowy lub inne urządzenia elektroniczne.

1. Szkoła nie ponosi odpowiedzialności za uszkodzenie lub zaginięcie tego rodzaju sprzętu.
2. Dopuszcza się możliwość korzystania z telefonu komórkowego i innych urządzeń elektronicznych podczas wycieczek szkolnych za zgodą rodziców, którzy ponoszą pełną odpowiedzialność za sprzęt.
3. Przed rozpoczęciem zajęć edukacyjnych (lub w razie przebywania w szkolnej świetlicy, bibliotece) uczeń ma obowiązek wyłączyć i schować do plecaka (tornistra) aparat telefoniczny oraz inne urządzenia elektroniczne.
4. W czasie pobytu ucznia w szkole oraz podczas zajęć pozaszkolnych obowiązuje zakaz używania telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych np. dyktafonów, odtwarzaczy MP3.
5. Poprzez „używanie” należy rozumieć:
 - 1) w wypadku telefonu komórkowego:
 - a) nawiązywanie połączenia telefonicznego,
 - b) redagowanie lub wysyłanie wiadomości typu sms, MMS lub podobnej,
 - c) rejestrowanie materiału audiowizualnego,
 - d) odtwarzanie materiału audiowizualnego lub dokumentacji elektronicznej,
 - e) transmisja danych,
 - f) wykonywania obliczeń;
 - 2) w przypadku innych urządzeń elektronicznych:
 - a) wszystkie możliwe do wykonania na danym urządzeniu czynności wymienione w pkt. 1).
6. W razie konieczności skontaktowania się z rodzicami czy omówienia ważnej sprawy, uczeń może skorzystać z telefonu szkolnego znajdującego się w sekretariacie szkoły.
7. Dopuszcza się możliwość używania telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych, niezbędnych do realizacji określonych zajęć, tylko i wyłącznie za zgodą i na warunkach określonych przez nauczyciela prowadzącego dane zajęcia.

8. W przypadku łamania przez ucznia zakazu używania telefonów komórkowych lub innych urządzeń elektronicznych na terenie szkoły:
 - 1) nauczyciel odnotowuje ten fakt w dzienniku – jako uwagę;
 - 2) telefon lub inne urządzenie elektroniczne ucznia zostaje odebrane i przekazane do „depozytu” znajdującego się w sekretariacie szkoły.
9. Pracownik szkoły odbierający uczniowi telefon lub inne urządzenie elektroniczne i przekazujący go do „depozytu” ma obowiązek dopilnować, aby uczeń wyłączył telefon przy nauczycielu i oddał go w celu złożenia w depozycie.
10. Odmówienie przez ucznia oddania telefonu lub innego urządzenia elektronicznego skutkuje wpisem uwagi negatywnej w dzienniku elektronicznym i upomnieniem Dyrektora Szkoły. W skrajnych sytuacjach uczeń może otrzymać naganę Dyrektora Szkoły.
11. Rodzic jest zobowiązany osobiście odebrać aparat lub inne urządzenie elektroniczne.

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZŁAMANIA PRZEZ UCZNIA ZAKAZU KORZYSTANIA
W CZASIE ZAJĘĆ LEKCYJNYCH Z TELEFONU KOMÓRKOWEGO, DYKTAFONU, APARATU
FOTOGRAFICZNEGO
LUB INNEGO URZĄDZENIA SŁUŻĄCEGO DO REJESTROWANIA DŹWIĘKU I OBRAZU.**

1. Nauczyciel ma obowiązek zareagować w przypadku, gdy bez jego zgody na zajęciach lekcyjnych uczeń korzysta z telefonu komórkowego, dyktafonu, aparatu fotograficznego bądź innego urządzenia służącego do rejestrowania dźwięku i obrazu.
2. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że w/w sprzęt został wykorzystany do zarejestrowania dźwięku lub obrazu na zajęciach, ma prawo żądać od ucznia ujawnienia nagrania i przekazania mu sprzętu użytego do rejestracji (w obecności innej osoby dorosłej).
3. W przypadku, gdy nauczyciel jest pewien, że doszło do rejestracji, a uczeń odmawia ujawnienia nagrania, nauczyciel powiadamia o tym fakcie wychowawcę i pedagoga szkolnego lub dyrektora szkoły. Zabezpiecza sprzęt wykorzystany do rejestracji w celu uniemożliwienia jej skasowania i przekazuje go wychowawcy, pedagogowi lub dyrektorowi szkoły. Nauczycielowi **nie wolno** przeglądać zawartości telefonu komórkowego ucznia, nawet jeżeli istnieje duże prawdopodobieństwo, że zawiera dowód na dokonanie wykroczenia czy przestępstwa. Nauczyciel może jedynie zatrzymać telefon ucznia.
4. W przypadku, gdy uczeń korzysta na lekcji z telefonu komórkowego, nauczyciel wydaje polecenie uczniowi, aby wyłączył telefon lub inne urządzenie służące do rejestrowania dźwięku i obrazu i schował do swojego plecaka.
5. Wychowawca i pedagog szkolny przeprowadzają rozmowę z uczniem, ustalają okoliczności i cel użycia przez niego sprzętu rejestrującego na lekcji i odtwarzają ewentualne nagranie.
6. W przypadku, gdy uczeń odmawia ujawnienia nagrania lub nie chciał dobrowolnie przekazać sprzętu nauczycielowi, wychowawca:
 - przeprowadza rozmowę z uczniem w obecności rodziców;
 - zobowiązuje go do natychmiastowego skasowania ewentualnego nagrania;
 - wyjaśnia konsekwencje związane z jego upowszechnieniem lub opublikowaniem;
 - wychowawca sporządza notatkę z rozmowy (do teczki wychowawcy);
 - w obecności ucznia przekazuje rodzicom zatrzymany sprzęt.

7. W przypadku, gdy uczeń ponownie złamie zakaz rejestrowania zajęć lekcyjnych bez zgody nauczyciela lub upowszechnia, bądź publikuje dokonane nagrania (np. w Internecie) podlega karom statutowym. Jeśli w Internecie publikowane są obraźliwe wpisy, kompromitujące zdjęcia, fotomontaże oraz filmiki, szkoła powiadamia policję celem odnalezienia sprawcy.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU STWIERDZENIA NARUSZENIA GODNOŚCI OSOBISTEJ NAUCZYCIELA LUB INNEGO PRACOWNIKA SZKOŁY PRZEZ UCZNIA

Za naruszenie godności osobistej nauczyciela lub pracownika niepedagogicznego szkoły uznaje się:

- Lekceważące i obraźliwe zachowanie wyrażone w słowach lub gestach.
 - Prowokacje słowne lub gestem.
 - Nagrywanie lub fotografowanie bez zgody i wiedzy wyżej wymienionych.
 - Naruszanie ich prywatności i własności prywatnej.
 - Użycie wobec nich przemocy fizycznej lub psychicznej.
 - Pomówienie i oszczerstwa.
 - Naruszenie ich nietykalności osobistej.
1. W przypadku, gdy zachodzi uzasadnione podejrzenie, że uczeń naruszył godność nauczyciela lub innego pracownika szkoły, tenże ma obowiązek zgłoszenia zajścia dyrektorowi szkoły, a w przypadku jego nieobecności pedagogowi szkolnemu.
 2. W obecności dyrektora, pedagoga szkolnego i poszkodowanego pracownika, uczeń odbywa rozmowę wstępną, z której sporządza się notatkę.
 3. Jeżeli zachodzi podejrzenie, że uczeń działał pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających, stosuje się procedury dotyczące powyższych sytuacji.
 4. Wychowawca niezwłocznie powiadamia telefonicznie rodziców (opiekunów prawnych) o zaistniałej sytuacji.
 5. Wobec ucznia stosuje się kary zgodne ze Statutem Szkoły.
 6. Sporządzona zostaje notatka służbowa z czynności szkoły, podpisana przez rodziców i ucznia.
 7. Jeżeli uczeń objęty jest kuratelą sądową - o zajściu informowany jest Kurator.
 8. Policja jest natychmiastowo wzywana w przypadku:
 - Naruszenia prywatności i własności prywatnej.
 - Użycia wobec pracownika przemocy fizycznej i psychicznej.
 - Naruszenia nietykalności osobistej pracownika szkoły.
 9. Osoba poszkodowana może zgłosić na Policję doniesienie o popełnieniu przestępstwa z powództwa cywilnego.

10. Jeżeli zdarzenie powtarza się, szkoła występuje do sądu rodzinnego o zaostreżenie środków wychowawczych włącznie ze skierowaniem ucznia do ośrodka wychowawczego, a do kuratora oświaty kieruje wniosek o skreślenie z listy uczniów zgodnie z obowiązującymi przepisami.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK WYSTAPIENIA PRZYPADKÓW PEDOFILII

W SZKOLE

1. Po stwierdzeniu zagrożenia należy powiadomić dyrektora oraz pedagoga/psychologa szkolnego.
2. W przypadku potwierdzenia informacji o pojawianiu się osób obcych, zaczepiających uczniów, należy bezzwłocznie powiadomić najbliższą placówkę Policji.
3. Dyrektor szkoły winien przekazać pracownikom szkoły informację o stwierdzonym zagrożeniu
4. Wychowawcy klas oraz pedagodowie szkolni winni podjąć działania profilaktyczne wśród uczniów w celu wskazania potencjalnego zagrożenia oraz wskazania możliwych form przekazania informacji o osobach, które mogą stwarzać zagrożenie.
5. W przypadku stwierdzenia, że uczeń był molestowany, bezzwłocznie powinni zostać powiadomieni rodzice/prawni opiekunowie ucznia oraz policja w celu przeprowadzenia czynności sprawdzających, które umożliwią ustalenie sprawcy molestowania.
6. Wychowawca lub pedagog/psycholog szkolny przeprowadza indywidualną rozmowę z uczniem (w obecności rodziców ustala przyczyny i okoliczności zdarzenia).
7. Dyrektor winien wezwać do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia.
8. Wychowawca lub pedagog/psycholog szkolny winien przeprowadzić rozmowę z rodzicami/prawnymi opiekunami ucznia sprawcy na temat zdarzenia.
9. Dyrektor szkoły w porozumieniu z rodzicami/prawnymi opiekunami ustali działania z udziałem psychologa dziecięcego lub pedagoga w celu zapewnienia opieki na uczennicą/ucznem.

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK WYSTAPIENIA PRZYPADKÓW
ROZPOWSZECHNIANIA PORNOGRAFII PRZEZ UCZNIA**

1. W przypadku powzięcia przez nauczyciela/rodzica lub inną osobę informacji o rozpowszechnianiu przez ucznia pornografii w Internecie, w szkole należy bezzwłocznie powiadomić dyrektora szkoły o zaistniałym zdarzeniu.
2. W przypadku, gdy uczeń przekazuje informację o osobach, które pokazywały materiały pornograficzne, konieczne jest zapewnienie anonimowości w celu uniknięcia ewentualnych konsekwencji, które mogą być związane z przemocą skierowaną wobec tego ucznia przez sprawców zdarzenia.
3. Dyrektor szkoły winien przekazać informację o stwierdzonym zagrożeniu pracownikom szkoły.
4. Wychowawca klasy i pedagog szkolny winien podjąć działania profilaktyczne wśród uczniów w celu wskazania zagrożeń, jakie niesie za sobą upublicznianie materiałów o charakterze pornograficznym oraz wskazania możliwych konsekwencji tego typu działań.
5. Dyrektor winien wezwać do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia, który rozpowszechniał materiały pornograficzne.
6. Wychowawca lub pedagog/psycholog szkolny winien przeprowadzić rozmowę z rodzicami/prawnymi opiekunami ucznia sprawcy na temat zdarzenia.

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI WYSTAPIENIA PRZYPADKÓW NIEPOKOJĄCYCH
ZACHOWAŃ SEKSUALNYCH UCZNIÓW W SZKOLE**

1. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły pracownik powinien powiadomić wychowawcę klasy i/lub pedagoga/psychologa szkolnego o przypadkach niepokojących zachowań seksualnych uczniów w szkole, a jeżeli jest ich świadkiem, żąda od ucznia zaprzestania czynności i podejmuje z nim rozmowę wychowawczą.
2. W przypadku, gdy uczeń przekazuje nauczycielowi informację o niepokojących zachowaniach seksualnych, konieczne jest zapewnienie anonimowości w celu uniknięcia ewentualnych konsekwencji, które mogą być związane z przemocą skierowaną wobec tego ucznia przez uczniów, którzy brali czynny udział w tego typu zachowaniach
3. Wychowawca lub pedagog/ psycholog szkolny przeprowadza rozmowę z uczniem oraz informuje o zaistniałym zdarzeniu rodziców ucznia.
4. Jeżeli przeprowadzenie rozmowy z uczniem nie jest wystarczające dla zmiany jego zachowań, wychowawca, pedagog lub psycholog szkolny przekazuje rodzicom informację o zachowaniu ich dziecka, zobowiązując ich jednocześnie do szczególnego nadzoru nad nim
5. Wychowawca może wezwać rodziców/opiekunów prawnych ucznia do szkoły i przeprowadzić rozmowę z uczniem w ich obecności oraz ustalić z nimi dalsze wspólne postępowanie z dzieckiem.
6. W sytuacji kiedy rodzice odmawiają współpracy lub nie reagują na wezwanie do pojawienia się w szkole, gdy szkoła wykorzysta dostępne jej metody oddziaływań wychowawczych i nie przynoszą one spodziewanych efektów, a zachowanie ucznia wskazuje na znaczny stopień demoralizacji (np. uprawianie nierzędu), dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji Sąd Rejonowy Wydział Rodzinny i Nieletnich lub Policję – Wydział ds. Nieletnich.
7. Gdy zachowanie ucznia może świadczyć o popełnieniu przez niego przestępstwa(np. gwałtu), pedagog/psycholog szkolny w porozumieniu z dyrektorem szkoły po uprzednim powiadomieniu o zajęciu rodziców/opiekunów ucznia, zawiadamia najbliższą jednostkę Policji, która dalej postępuje zgodnie ze swoimi procedurami.
Pedagog całe zdarzenie dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA DOTYCZĄCA DŁUGIEJ ABSENCJI UCZNIĄ I WAGARÓW

1. Nauczyciel prowadzi systematycznie frekwencję uczniów i odnotowuje każdą nieobecność ucznia na prowadzonych przez siebie zajęciach lekcyjnych.
1. Rodzice mają obowiązek usprawiedliwić nieobecność dziecka w terminie 7 dni.
2. Jeżeli nieobecności nie zostaną usprawiedliwione w wyznaczonym terminie, wychowawca powiadamia o nieobecnościach rodziców (opiekunów prawnych) ucznia.
3. Informacja może być przekazywana telefonicznie, listownie. Rodzice mogą być poproszeni o zgłoszenie się do szkoły w celu wyjaśnienia nieobecności dziecka.
4. W przypadku braku współpracy rodzica (prawnego opiekuna) z wychowawcą – rodzic nie uczestniczy w zebraniach, konsultacjach, nie wyraża chęci na spotkania indywidualne oraz w przypadku dalszego uchylania się ucznia od obowiązku szkolnego, wychowawca zgłasza fakt pedagogowi szkolnemu.
5. Pedagog sprawdza przyczyny nieobecności ucznia poprzez rozmowę z rodzicami ucznia na terenie szkoły.
6. Wychowawca, pedagog oraz rodzice ucznia podejmują wspólne działania zaradcze w celu regularnego realizowania obowiązku szkolnego przez ucznia.
7. Gdy nadal dziecko ma długą absencję i wagaruje wysłanie listem poleconym upomnienia dyrektora szkoły zawierającego stwierdzenie, że dziecko nie realizuje obowiązku szkolnego oraz wezwanie do posyłania dziecka do szkoły z wyznaczeniem terminu i informacją, że niespełnienie tego obowiązku jest zagrożone postępowaniem egzekucyjnym.
8. W przypadku dalszego braku realizacji obowiązku szkolnego dyrektor wszczyna postępowanie administracyjne i powiadamia organ prowadzący szkołę oraz Sąd Rodzinny. Środkiem egzekucji administracyjnej obowiązku szkolnego jest grzywna /art.121 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji – zmiana opublikowana w Dz. U . z 1996r. Nr 146, poz. 680./
10. Dyrektor zespołu w porozumieniu z pedagogiem szkolnym pisemnie informuje Sąd Rejonowy, Wydział Rodzinny i Nieletnich o uchylaniu się ucznia od obowiązku szkolnego.
9. Sąd Rejonowy stosuje odpowiedni środek wychowawczy zapobiegając tym demoralizacji ucznia.

**PROCEDURA DOTYCZĄCĄ USPRAWIEDLIWIENÍ NIEOBECNOŚCI UCZNIÓW
W SZKOLE**

1. Nieobecność usprawiedliwia wychowawca klasy.
2. Podstawą usprawiedliwienia nieobecności jest:
 - zwolnienie lekarskie;
 - pisemne zwolnienie od rodziców ucznia, także przez dziennik elektroniczny lub inną elektroniczną wiadomość tekstową;
 - bezpośrednia rozmowa z rodzicami.
3. Usprawiedliwienie nieobecności następuje w ciągu tygodnia po terminie nieobecności ucznia w szkole.
4. O nieusprawiedliwionych nieobecnościach uczniów wychowawca powiadamia rodziców poprzez dziennik elektroniczny oraz bezpośrednią rozmowę z rodzicem/opiekunem prawnym dziecka.

**PROCEDURA DOTYCZĄCĄ UCIECZKI UCZNIA ZE SZKOŁY W CZASIE ZAJĘĆ LEKCYJNYCH I
POZALEKCYJNYCH**

1. Nauczyciel, który stwierdził fakt ucieczki ucznia odnotowuje nieobecność w dzienniku lekcyjnym. O zaistniałym fakcie informuje wychowawcę klasy, który powiadamia telefonicznie rodziców/opiekunów prawnych ucznia.
2. Wychowawca przeprowadza rozmowy z uczniem i jego rodzicami/opiekunami prawnymi odnotowuje ten fakt w postaci notatki służbowej. Rozmowa ma na celu ustalenie przyczyn ucieczki z lekcji oraz przekazanie informacji o konsekwencjach takiego postępowania i formie ukarania ucznia.
3. W przypadku utrudnionego kontaktu z rodzicami/ opiekunami prawnymi ucznia wychowawca wzywa ich do szkoły listem poleconym, którego kserokopię zachowuje.
4. Jeżeli problem powtarza się, wychowawca informuje pedagoga szkolnego, który przeprowadza ponowną rozmowę z uczniem i jego rodzicami/ opiekunami prawnymi.
5. W przypadku braku poprawy zachowania lub braku zainteresowania ze strony rodziców/ opiekunów prawnych pedagog w porozumieniu z dyrektorem szkoły podejmuje inne, przewidziane prawem czynności.
6. Powtarzające się ucieczki pedagog zgłasza do sądu rodzinnego.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA Z UCZNIEM PALĄCYM PAPIEROSY

1. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły przekazuje informację o paleniu papierosów przez ucznia wychowawcy klasy.
2. Wychowawca informuje o tym zdarzeniu rodziców/ prawnych opiekunów/ i wzywa ich od szkoły przekazując im informację dotyczącą negatywnego zachowania ucznia.
3. W obecności rodziców (prawnych opiekunów) przeprowadza rozmowę z uczniem, udziela mu nagany, zobowiązuje do zaniechania negatywnego postępowania.
4. Wychowawca sporządza pisemne, krótkie sprawozdanie z rozmowy przeprowadzonej z rodzicami (prawnymi opiekunami), w którym umieszcza konkretne ustalenia z nimi zawarte, pod którymi strony zamieszczają swój czytelny podpis.
5. W sytuacjach powtarzalności zachowania ucznia oraz po wyczerpaniu wyżej wymienionych procedur wychowawca i pedagog szkolny przeprowadza z uczniem i jego rodzicami rozmowę dotyczącą przyczyn i konsekwencji palenia papierosów. Uczeń zobowiązuje się pisemnie do niepalenia, a rodzice do szczególnej kontroli i zainteresowania dzieckiem.
6. W przypadku ponownego powtórzenia się palenia papierosów dyrektor szkoły w porozumieniu z wychowawcą może zdecydować o zawieszeniu w prawach ucznia (np. zakaz udziału w dyskotekach, wycieczce) lub zastosować karę ze Statutu Szkoły.
7. Jeżeli działania podjęte przez szkołę nie przyniosły oczekiwanych rezultatów, a palenie tytoniu jest jednym z objawów demoralizacji nieletniego ucznia, sprawę należy skierować do Sądu Rodzinnego lub Policji.
8. Dyrektor kierując wnioskiem o wsparcie działań wychowawczych wobec ucznia do Sądu Rodzinnego, opisuje wszystkie zastosowane przez szkołę środki zaradcze.
9. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK ZNALEZIENIA W SZKOLE SUBSTANCJI
PSYCHOAKTYWNYCH (UCZEŃ ODURZONY W/W SUBSTANCJAMI)**

1. W przypadku znalezienia podejrzonej substancji odurzającej na terenie szkoły, należy:
 - zachować szczególne środki ostrożności
 - zabezpieczyć substancję przed dostępem do niej uczniów oraz ewentualnym jej zniszczeniem
 - powiadomić dyrektora szkoły, który powiadamia Policję
 - ustalić (jeżeli to możliwe), do kogo znaleziona substancja należy
 - przekazać Policji zabezpieczoną substancję oraz informację o zaistniałej sytuacji
 - W przypadku podejrzenia ucznia o posiadanie środków odurzających należy:
 - odizolować ucznia od pozostałych uczniów w klasie powiadomić pedagoga/psychologa szkolnego
 - powiadomić dyrektora szkoły, dyrektor powiadamia Policję
 - zażądać od ucznia w obecności innej osoby/pedagoga przekazania posiadanej substancji
 - zażądać od ucznia pokazania zawartości plecaka oraz zawartości kieszeni powiadomić rodziców/prawnych opiekunów ucznia
 - poinformować rodziców o obowiązujących procedurach w szkole/placówce
 - podjąć wraz z rodzicami działania profilaktyczne w zakresie posiadania i rozprowadzania środków odurzających.

3. W przypadku rozpoznania stanu odurzenia ucznia alkoholem:
 - powiadomić wychowawcę klasy ucznia
 - odizolować ucznia od pozostałych uczniów w klasie powiadomić pedagoga/psychologa szkolnego
 - przekazać ucznia pod opiekę pielęgniarki/pedagoga szkolnego powiadomić dyrektora szkoły o zaistniałej sytuacji
 - powiadomić rodziców ucznia z prośbą o przybycie do szkoły
 - poinformować rodziców o obowiązującej w szkole procedurze postępowania na wypadek znalezienia w szkole substancji psychoaktywnych.

4. W przypadku rozpoznania stanu odurzenia ucznia narkotykami:
 - przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy
 - poinformować pielęgniarkę/pedagoga szkolnego
 - w momencie rozpoznania odizolować ucznia od pozostałych uczniów w klasie przekazać ucznia pod opiekę pielęgniarki/pedagoga szkolnego
 - poinformować dyrektora szkoły o zaistniałej sytuacji
 - wezwać do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia
 - przekazać rodzicom informację o obowiązującej procedurze postępowania
 - zobowiązać rodziców do pomocy dziecku w odstąpieniu odurzania się, wskazać działania, instytucje mogące służyć pomocą w zaistniałej sytuacji.
 - powiadomić właściwe instytucje zajmujące się zdrowiem ucznia.
5. W przypadku rozpoznania stanu odurzenia ucznia „dopalaczami”:
 - przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy
 - w momencie rozpoznania odizolować ucznia od pozostałych uczniów w klasie poinformować pedagoga/psychologa szkolnego
 - przekazać ucznia pod opiekę pielęgniarki/pedagoga szkolnego poinformować dyrektora szkoły o zaistniałej sytuacji
 - wezwać karetkę pogotowia ratunkowego
 - wezwać do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia
 - przekazać rodzicom informację o obowiązującej procedurze postępowania
6. W przypadku odmowy współpracy przez rodziców:
 - szkoła pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji Sąd Rodzinny lub Policję
 - powiadomione instytucje wdrażają obowiązujące procedury postępowania

UWAGA: Zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii - w Polsce karalne jest:

- posiadanie każdej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych;
- wprowadzanie do obrotu środków odurzających;
- udzielanie innej osobie, ułatwianie lub umożliwianie ich użycia oraz nakłanianie do użycia;
- wytwarzanie i przetwarzanie środków odurzających.

Spóżywanie alkoholu na terenie szkoły przez ucznia, który ukończył 17 lat, stanowi wykroczenie z art. 43 ust. 17. Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Należy o tym fakcie powiadomić Policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tej instytucji.

Stężenie we krwi powyżej 0,5 ‰ alkoholu lub w wydychanym powietrzu powyżej 0,25 mg alkoholu w 1 dm³.

Każde z wymienionych zachowań jest czynem karalnym w rozumieniu przepisów ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, jeśli sprawcą jest uczeń, który ukończył 13 lat a nie ukończył 17 lat. Z przestępstwem mamy do czynienia jeżeli któryś z wymienionych czynów popełni uczeń, po ukończeniu 17 lat. W takiej sytuacji mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego. Jeżeli przestępstwo ma miejsce na terenie szkoły, należy wezwać policję.

W każdym przypadku popełnienia czynu karalnego przez ucznia, który nie ukończył 17 lat należy zawiadomić policję lub sąd rodzinny, a w przypadku popełnienia przestępstwa przez ucznia, który ukończył 17 rok życia prokuratora lub policję (art. 4 Upn i art. 304 Kpk).

PROCEDURA REAGOWANIA NA EPIZOD PSYCHOTYCZNY UCZNIĄ ORAZ DZIAŁANIA WOBEC UCZNIĄ PO LECZENIU SZPITALNYM/ PSYCHIATRYCZNYM

Procedura na epizod psychotyczny ucznia

Zachowania i wypowiedzi dziecka świadczące o braku kontroli nad treścią i formą wypowiedzi i reakcji emocjonalnych, nierealne i nieadekwatne do zaistniałej sytuacji sugerują stan chorobowy i wymagają odpowiedniej reakcji osoby dorosłej.

Pozostawanie przez nauczyciela będącego świadkiem zdarzenia w kontakcie z uczniem.

1. Spokojne, łagodne, delikatne reagowanie w czasie kontaktu z dzieckiem.
2. Jak najszybsze, spokojne bez rozgłosu przeprowadzenie ucznia przez nauczyciela w spokojne, bezpieczne miejsce (pokój pedagoga i psychologa szkolnego, wicedyrektora lub dyrektora).
3. Poinformowanie o zaistniałej sytuacji Wicedyrektora, Dyrektora, psychologa i pedagoga szkolnego (udokumentowanie zdarzenia notatką służbową).
4. Zawiadomienie rodziców/opiekunów prawnych o zaistniałej (zawiadamia: wychowawca klasy lub psycholog, pedagog szkolny)

Działania wobec ucznia po leczeniu szpitalnym/psychiatrycznym

1. Przygotowanie klasy przez wychowawcę do odpowiedniego zachowania się przez uczniów. Zaplanowanie tematycznych zajęć edukacyjnych, spotkania z psychologiem itp.
2. Jeżeli rodzic nie wyraża chęci na informowanie klasy o chorobie, nie podejmować działań patrz pkt. 1
3. Zorganizowanie spotkania nauczycieli ze specjalistą, określanie wymagań wobec ucznia z uwzględnieniem natężenia choroby i skutków ubocznych w ramach wewnętrznych szkoleń Rady Pedagogicznej.
4. Konsultowanie postępowania wobec ucznia z rodzicami

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA PODCZAS ODBIORU DZIECKA ZE ŚWIETLICY SZKOLNEJ PRZEZ
RODZICA/OPIEKUNA PRAWNEGO/OSOBĘ UPOWAŻNIONĄ**

1. Dzieci ze świetlicy można wydać jedynie osobom, które zostały wymienione przez rodzica w oświadczeniu składanym na początku roku szkolnego u wychowawców świetlicy szkolnej (karta zapisu dziecka do świetlicy). Dane personalne osób upoważnionych do odbioru dziecka powinny być wpisane do karty zapisu na zajęcia świetlicowe przez rodziców lub opiekunów prawnych.
2. Wydawanie dziecka ze świetlicy osobom innym niż rodzice lub opiekunowie wymienieni w oświadczeniu może odbywać się wyłącznie na pisemną prośbę rodziców zawierającą dane personalne osoby upoważnionej (wiadomość w dzienniku elektronicznym lub w zeszyte korespondencji). W sytuacjach awaryjnych, gdy dziecko odbiera osoba nie wpisana do karty, osoba ta winna mieć pisemne upoważnienie podpisane własnoręcznie przez rodzica lub opiekuna prawnego.
3. Wychowawca świetlicy czuwa, aby dziecko wydane było wyłącznie osobie upoważnionej.
4. W przypadku zgłoszenia się po dziecko osoby nieupoważnionej – brak wpisu w karcie zapisu do świetlicy, wychowawca świetlicy nie wydaje dziecka. Nauczyciel ma obowiązek poinformować rodzica/prawnego opiekuna, że taka sytuacja nie powinna się powtórzyć oraz poprosić o uzupełnienie karty zapisu dziecka o dane dodatkowych osób odbierających.
5. Wychowawca świetlicy oraz wychowawca klasy na zebraniach z rodzicami zobowiązują rodzica do zgłaszania w świetlicy faktu zabrania dziecka do domu jeżeli w danym dniu nie korzysta ze świetlicy, a jest do niej zapisany.
6. Uczniowie, którzy udają się do domu samodzielnie (odpowiednie oświadczenie rodzica do samodzielnego pokonywania drogi ze szkoły znajduje się w karcie zapisu dziecka do świetlicy) zgłaszają fakt wyjścia nauczycielowi świetlicy i po uzyskaniu akceptacji udają się do domu

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ODBIORU DZIECKA PRZEZ RODZICA/OSOBĘ
UPOWAŻNIONĄ/PRAWNEGO OPIEKUNA BĘDĄCEGO POD WPŁYWEM ALKOHOLU**

1. Nauczyciel, który otrzymuje informację o tym, że po dziecko przyszedł rodzic/opiekun prawny/ osoba upoważniona pod wpływem alkoholu, bezzwłocznie powiadamia o tym fakcie dyrektora placówki lub osobę pełniącą obowiązki Dyrektora Szkoły.
2. Nauczyciel nawiązuje kontakt z drugim rodzicem albo na podstawie wcześniejszej zgody przekazuje dziecko osobom upoważnionym (wskazanym na piśmie przez rodziców/prawnych opiekunów).
3. Niezależnie od wymienionych czynności nauczyciel i dyrektor dbają, by wszelkie działania zostały przeprowadzone bez niepotrzebnego rozgłosu, delikatnie i z poszanowaniem praw dziecka.
4. Bez względu na rodzaj i zakres podjętych działań interwencyjnych konieczne jest rzetelne udokumentowanie zaistniałej sytuacji (sporządzenie notatki służbowej).
5. O zaistniałej sytuacji nauczyciel powiadamia pedagoga szkolnego, psychologa oraz wychowawcę klasy.
6. W w/w wypadku należy o tym fakcie powiadomić Policję.

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZWALNIANIA UCZNIA
Z ZAJĘĆ LEKCYJNYCH**

1. Zwalnianie pojedynczych uczniów z lekcji może odbywać się jedynie po pisemnej prośbie rodziców.
2. Uczeń zwalnający się przychodzi do nauczyciela z pisemnym zwolnieniem.
3. W przypadku jakichkolwiek wątpliwości nauczyciel kontaktuje się z wychowawcą klasy lub dyrekcją szkoły i wykonuje telefon do rodziców lub prawnych opiekunów celem potwierdzenia wiarygodności niniejszego zwolnienia.
4. Po dokonaniu zwolnienia nauczyciel odnotowuje w dzienniku elektronicznym fakt nieobecności zwolnionego ucznia wpisując nieobecność usprawiedliwioną.
5. Zwolnienia ucznia z lekcji może dokonać rodzic osobiście w sekretariacie szkoły.

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZWALNIANIA UCZNIĄ Z ZAJĘĆ
NA ZAWODY SPORTOWE, KONKURSY I INNYCH**

1. Nauczyciel organizujący wyjście sporządza w 2 egzemplarzach imienną listę uczestników, uwzględniając na niej cel wyjścia, czas wyjścia i powrotu.
2. Przedstawia sporządzoną listę uczestników dyrekcji szkoły i pozostawia w sekretariacie szkoły oraz w pokoju nauczycielskim do wiadomości wszystkich nauczycieli szkoły.
3. Wychowawca klasy odnotowuje ten fakt w dzienniku elektronicznym symbolem – zaw.(zawody).
4. Rodzice uczniów uczestniczący w zawodach, konkursach i innych muszą wypełnić stosowne oświadczenia/ zgody na uczestnictwo dziecka w w/w.

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU NAGŁEGO ZACHOROWANIA
LUB ZŁEGO SAMOPOCZUCIA UCZNIĄ**

1. Po uzyskaniu przez nauczyciela informacji od ucznia o złym samopoczuciu lub zaobserwowaniu pogorszenia się stanu zdrowia stosuje się następujące czynności:
 - Zapewnienie uczniowi opieki;
 - Doprowadzenie go do pielęgniarki szkolnej;
 - Powiadomienie rodziców o złym samopoczuciu dziecka.
2. Jeśli nauczyciel ma w tym czasie zajęcia z klasą, a jest w obecności nauczyciela współorganizującego proces kształcenia prosi go o powiadomienie pielęgniarki szkolnej.
3. Jeżeli nauczyciel jest sam powiadamia telefonicznie sekretariat o fakcie złego samopoczucia ucznia, wskazując konieczność powiadomienia pielęgniarki, a w razie jej nieobecności rodziców.
4. Podczas rozmowy z rodzicem następuje ustalenie:
 - Potrzeby wcześniejszego przyścia rodzica;
 - Potrzeby wezwania pogotowia;
 - Godziny odbioru dziecka ze szkoły w danym dniu.
5. Nie można wyrazić zgody na samodzielny powrót dziecka, nawet w przypadku prośby rodziców/opiekunów prawnych w czasie rozmowy telefonicznej.
6. Informację o poinformowaniu rodzica należy zamieścić w dzienniku elektronicznym / kontakty z rodzicami.
7. W razie sytuacji zagrażającej życiu dziecka wzywane jest przez Dyrektora Szkoły pogotowie ratunkowe i informowany rodzic.

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA W WYPADKU STWIERDZENIA NA TERENIE SZKOŁY PRZYPADKU
WSZAWICY**

1. W przypadku zgłoszenia/ stwierdzenia występowania wszawicy na terenie szkoły należy poinformować o fakcie zgłoszenia pielęgniarkę szkolną.
2. Pielęgniarka zawiadamia rodziców dzieci, u których stwierdzono wszawicę o konieczności podjęcia niezwłocznie zabiegów higienicznych skóry głowy. W razie potrzeby informuje o sposobach zwalczania wszawicy. Może przekazać przygotowane wcześniej materiały informacyjne. Podczas rozmowy zachowuje zasady intymności.
3. Powiadomienie rodziców/ opiekunów o zaistniałym fakcie – powiadomienia dokonuje pielęgniarka szkolna za pośrednictwem wychowawcy klasy.
4. W czasie leczenia dziecko nie powinno uczęszczać na zajęcia szkolne.
5. Pielęgniarka szkolna informuje dyrektora placówki o wynikach kontroli i skali zjawiska w klasie/grupie dzieci ewentualnie w całej szkole lub placówce.
6. Dyrektor bądź wychowawca klasy zawiadamia rodziców za pomocą dziennika elektronicznego o potrzebie kontroli głów u swoich dzieci w związku z pojawieniem się problemu wszawicy w szkole.

Zaleca:

- podjęcie kuracji specjalnymi preparatami nie tylko dziecka, ale także rodziny,
 - codzienną kontrolę czystości głowy dziecka oraz czystości głów domowników,
 - rozdaje ulotki informacyjne, jak pozbyć się wszy i postępować w domu, aby zapobiec dalszemu zarażaniu.
7. Pielęgniarka szkolna po upływie 7 do 10 dni kontroluje stan czystości skóry głowy dzieci po przeprowadzonych zabiegach higienicznych przez rodziców.
 8. W sytuacji stwierdzenia nieskuteczności zalecanych działań pielęgniarka zawiadamia o tym dyrektora placówki w celu podjęcia bardziej radykalnych kroków.

PROCEDURA KONTAKTU Z MEDIAMI W SYTUACJI KRYZYSOWEJ W SZKOLE

1. Kontakt z mediami w sytuacji kryzysowej odbywa się w formie oficjalnych komunikatów.
2. W przygotowaniu oficjalnych komunikatów bierze udział Zespół Kryzysowy powołany przez Dyrektora SP6. W skład Zespołu Kryzysowego wchodzi osoby wyznaczone przez Dyrektora Szkoły w zależności od charakteru spraw.
3. Tylko Dyrektor Szkoły lub wyznaczona przez dyrektora osoba kontaktuje się z mediami, przekazuje niezbędne informacje.

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA PONADNORMATYWNYCH
STĘŻEŃ ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA**

1. Wychowawcy wszystkich klas na zajęciach z uczniami pod koniec września każdego roku szkolnego omawiają problem zanieczyszczenia powietrza i sposoby ochrony organizmu.
2. Nauczyciele każdego dnia odczytują stan powietrza uwidoczniony na urządzeniu pomiarowym zamontowanym na elewacji budynku szkoły
3. W przypadku ponadnormatywnych stężeń zanieczyszczenia powietrza:
 - należy ograniczyć aktywny wysiłek fizyczny i sportowy wewnątrz pomieszczeniu uczniów o szczególnej wrażliwości (diabetycy, uczniowie o obniżonej autoodporności, cierpiący na schorzenia: neurologiczne, sercowe, astmatyczne, oddechowe)
 - nie wolno wychodzić z uczniami na zewnątrz budynku,

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI POSIADANIA PRZEDMIOTÓW
NIEDOZWOLONYCH NA TRENIE SZKOŁY**

1. Nakłonienie ucznia do oddania niebezpiecznego przedmiotu, (jeżeli uczeń odmawia oddania przedmiotu zabronionego należy go poinformować, że ma taki obowiązek, w przypadku dalszej odmowy, uczeń ponosi konsekwencje za złamanie regulaminu szkolnego; w przypadku, gdy użycie zabronionego przedmiotu może stanowić zagrożenie dla życia lub zdrowia natychmiastowe powiadomienie dyrekcji szkoły, która zawiadamia policję).
2. W każdym przypadku powiadomienie rodziców, wychowawcy i dyrekcji szkoły, także kuratora sądowego (jeżeli uczeń jest pod jego opieką).

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELA W PRZYPADKU STWIERDZENIA
FAŁSZERSTWA POPEŁNIONEGO PRZEZ UCZNIA**

1. Nauczyciel, który wykrył fałszerstwo (sytuacje fałszerstwa w szkole to m.in. usprawiedliwianie nieobecności, ściąganie, itp.) informuje o tym fakcie wychowawcę, pedagoga i psychologa szkolnego.
2. Pedagog, psycholog szkolny, wychowawca lub (w przypadku nieobecności wychowawcy/pedagoga/psychologa) nauczyciel, który stwierdził fałszerstwo zawiadamia telefonicznie rodziców ucznia o zdarzeniu i prosi o osobisty kontakt na terenie szkoły.
3. Wychowawca klasy i pedagog przeprowadzają rozmowę z rodzicami oraz z uczniem, który popełnił fałszerstwo, oraz wspólnie podejmują decyzję o dalszym postępowaniu i konsekwencjach.
4. W przypadku powtórnego fałszerstwa dokonanego przez ucznia, szkoła zgłasza sprawę na policję.
5. Wpis do dziennika elektronicznego, notatka służbowa ze zdarzenia.

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU WŁAMANIA SIĘ DO DZIENNIKA
ELEKTRONICZNEGO**

1. Nauczyciel, który stwierdzi włamanie do dziennika elektronicznego zawiadamia dyrektora szkoły lub jego zastępców.
2. Dyrektor powołuje komisję w celu ustalenia zakresu zniszczeń oraz odtworzenia zapisów dziennika lekcyjnego.
1. Komisja dokonuje odtworzenia dokumentacji (na podstawie np.: dziennika elektronicznego, protokołów z egzaminów klasyfikacyjnych, dokumentacji nauczyciela). Po zakończeniu prac sporządza odpowiedni protokół.
6. Dyrektor informuje o zdarzeniu organ prowadzący oraz organ sprawujący nadzór pedagogiczny. Przedstawia mu ponadto protokół z pracy komisji.
7. Dyrektor informuje o zdarzeniu uczniów klasy, ich rodziców oraz nauczycieli, a także przedstawia im skład powołanej komisji i wyniki jej prac.
8. Dyrektor wymierza karę regulaminową sprawcy, jeżeli został on wykryty lub przyznał się sam.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU PRÓBY SAMOBÓJCZEJ UCZNIA NA TERENIE SZKOŁY, W TYM SAMOUSZKODZENIA (M. IN. CIĘCIA)

Każdy pracownik szkoły ma obowiązek zareagowania na jakikolwiek sygnał o ryzyku zachowania autodestrukcyjnego u ucznia. W przypadku zaobserwowania lub powzięcia informacji, że uczeń planuje podjąć lub podjął próbę samobójczą każdy pracownik powinien niezwłocznie poinformować o tym dyrektora szkoły.

1. Działania uprzedzające, zapobiegawcze: monitorowanie stanu psychicznego uczniów, reagowanie na symptomy ostrego chronicznego stresu, objawów depresji i zauważenia przypadków samouszkodzeń m.in. cięć na przedramionach lub innych częściach ciała
2. Działania interwencyjne: podejmowane w przypadku wystąpienia zjawiska:
 - a) Nauczyciel zawiadamia wychowawcę i pedagoga szkolnego, informuje o wynikach swojej oceny sytuacji (ryzyka) w razie potrzeby podejmuje niezwłocznie działania w celu ratowania zdrowia i życia poszkodowanego w szczególności wzywa odpowiednie służby oraz zapewnia w miarę możliwości psychologa
 - b) Wychowawca powiadamia rodziców (opiekunów prawnych)
 - c) Dyrekcja szkoły dokonuje wyboru priorytetów i ustala strategię działania uzależniając ją od oceny sytuacji
 - d) Osoba zajmująca się uczniem chroni go oraz inne osoby przed zbędnymi czynnikami stresującymi (np. kontaktem z mediami, świadkami .itp.)
 - e) W przypadku samouszkodzeń wychowawca lub psycholog/pedagog szkolny nawiązuje kontakt z rodzicami, informuje ich o powadze sytuacji, prosi o niezwłoczne przybycie do szkoły.
3. Działania naprawcze:
 - -uwzględniając, że odratowana osoba ma nadal poważne kłopoty z radzeniem sobie z problemami życiowymi , należy zapewnić jej bezpieczeństwo, pomoc psychologiczno – pedagogiczną, skierować na terapię, współpracować w tym zakresie z rodzicami

- w przypadku samouszkodzeń należy taką osobę otoczyć opieką psychologiczno - pedagogiczną, ustalić przyczyny takich zachowań, skierować do specjalisty.

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU WYŁUDZANIA PRZEZ UCZNIÓW PIENIĘDZY
LUB PRZEDMIOTÓW WARTOŚCIOWYCH**

W przypadku, gdy nauczyciel zauważy, że uczeń wyłudza od innych uczniów pieniądze lub inne przedmioty wartościowe powinien:

1. Natychmiast poinformować wychowawcę klasy, pedagoga i dyrektora szkoły o zaistniałym incydencie.
2. Ustalić personalia uczestników zdarzenia (sprawcy, poszkodowanego i innych świadków). W szczególnych przypadkach zabezpieczyć materiały, mogące być pomocnymi w wyjaśnieniu sprawy (monitoring).
4. Wezwać rodziców ucznia, którego dotyczy zdarzenie oraz w szczególnych przypadkach zgłosić zdarzenie na policję.
5. Wychowawca, pedagog/psycholog przeprowadza rozmowę wychowawczą ze sprawcą zdarzenia, poucza go o konsekwencjach prawnych. Rozmowę najlepiej przeprowadzić w obecności rodziców. (sporządzenie notatki)
6. Sprawcę zobowiązuje się do oddania pieniędzy lub innych wartościowych rzeczy i przeproszenia poszkodowanego.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ODDALENIA SIĘ UCZNIĄ OD GRUPY W CZASIE WYCIECZKI SZKOLNEJ NA TERENIE MIASTA I POZA MIEJSCEM ZAMIESZKANIA

1. Opiekun grupy/ kierownik wycieczki ustala okoliczności oddalenia i podejmuje natychmiastowe poszukiwania zaginionego ucznia:
 - a) poza miejscem zamieszkania poszukiwanie podejmuje kierownik wycieczki, a grupa z opiekunami pozostaje w ustalonym miejscu
 - b) w miejscu zamieszkania opiekun grupy telefonicznie informuje dyrekcję szkoły, która deleguje osobę do doprowadzenia grupy do szkoły, a opiekun podejmuje poszukiwania.
2. Po odnalezieniu ucznia opiekun grupy/ kierownik wycieczki:
 - wyjaśnia przyczyny, które doprowadziły do takiej sytuacji,
 - uświadamia odnalezioną osobę konsekwencje jej zachowania,
 - jeśli oddalenie było nieświadome, przypomina regulamin wycieczki i udziela uczniowi upomnienia,
 - jeśli oddalenie było świadome – przypomina regulamin wycieczki i informuje ucznia o sposobie ukarania,
 - informuje rodziców/ opiekunów prawnych
3. Jeśli poszukiwania ucznia są bezskuteczne, opiekun/kierownik grupy informuje policję, dyrektora szkoły i rodziców/opiekunów prawnych.
4. Jeśli oddalenie od grupy będzie się powtarzało, uczestnictwo ucznia w następnej imprezie turystycznej zostaje zawieszane.

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU WEJŚCIA OSÓB OBCYCH NA TEREN
SZKOŁY**

1. Przez osobę obcą należy rozumieć każdego, kto aktualnie nie jest uczniem lub pracownikiem szkoły.
2. Każdy pracownik ma prawo żądać informacji od osoby obcej o celu pobytu.
3. W przypadku, gdy osoba obca odmawia podania celu wizyty, zachowuje się agresywnie bądź stwarza zagrożenie dla osób przebywających w szkole, każdy pracownik może zażądać od niej opuszczenia budynku szkolnego.
4. Przy odmowie wyjścia należy wezwać pomoc. W razie potrzeby wezwać policję.

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA WOBEC UCZNIÓW - OFIAR PRZEMOCY PSYCHICZNEJ I
FIZYCZNEJ W RODZINIE.**

1. Nauczyciel, który podejrzewa, że uczeń jest ofiarą przemocy domowej informuje o tym fakcie wychowawcę klasy a ten pedagoga i psychologa szkolnego.
2. Wychowawca w porozumieniu z pedagogiem i psychologiem, w zależności od sytuacji przeprowadza rozmowę z uczniem, prosi pielęgniarkę szkolną o pomoc w dokonaniu wywiadu.
3. Pedagog w porozumieniu z Dyrektorem Szkoły przeprowadza rozmowę z rodzicami/opiekunami prawnymi dziecka. Informuje o stosowaniu przemocy wobec dziecka i niedostatecznej nad nim opieki oraz o konsekwencjach takiego postępowania i wskazuje formy pomocy.
4. Pedagog sporządza notatkę z przeprowadzonej rozmowy, którą podpisują również rodzice/opiekunowie prawni dziecka.
5. Jeżeli podejrzenia potwierdzają się lub istnieje uzasadniona obawa, że dziecko jest ofiarą przemocy, pedagog informuje Policję i Sąd Rodzinny. Sporządza notatkę w dokumentacji pedagoga. Następuje wszczęcie procedury „Niebieska Karta”. W przypadku rodziny objętej dozorem, o swoich podejrzeniach pedagog niezwłocznie informuje kuratora (z w/w informacji sporządza notatkę).

PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK WYSTĄPIENIA ZAGROŻEŃ BEZPIECZEŃSTWA CYFROWEGO

Opis okoliczności, analiza, zabezpieczenie dowodów:

Reakcja szkoły w przypadku pozyskania wiedzy o wystąpieniu zagrożenia będzie zależna od tego, czy: (1) treści te można bezpośrednio powiązać z uczniami danej szkoły, czy też (2) treści nielegalne lub szkodliwe nie mają związku z uczniami danej szkoły, lecz wymagają kontaktu szkoły z odpowiednimi służbami.

W pierwszej kolejności należy zabezpieczyć dowody w formie elektronicznej (pliki z treściami niedozwolonymi, zapisy rozmów w komunikatorach, e-maile, zrzuty ekranu), znalezione w Internecie lub w komputerze dziecka.

Zabezpieczenie dowodów jest zadaniem rodziców lub opiekunów prawnych dziecka, w czynnościach tych może wspomagać ich przedstawiciel szkoły posiadający odpowiednie kompetencje techniczne. W przypadku sytuacji (1) rozwiązanie leży po stronie szkoły, zaś (2) należy rozważyć zgłoszenie incydentu na Policję oraz zgłosić go do serwisu Dyżurnet (dyzurnet.pl).

Identyfikacja sprawcy(-ów)

W identyfikacji sprawców kluczowe znaczenie odgrywać będą zgromadzone dowody. W procesie udostępniania nielegalnych i szkodliwych treści małoletnim występują na ogół: twórca treści (np. pornografii) oraz osoby, która udostępniły je dziecku. Często osobami tymi są rówieśnicy – uczniowie tej samej szkoły czy klasy, dzieci sąsiadów. Konieczne jest poinformowanie wszystkich rodziców lub opiekunów dzieci uczestniczących w zdarzeniu o sytuacji i roli ich dzieci.

Działania wobec sprawców zdarzenia ze szkoły/ spoza szkoły

W przypadku udostępniania (dzielenia się) treści opisanych wcześniej jako szkodliwych/niedozwolonych/nielegalnych i niebezpiecznych dla zdrowia przez ucznia należy przeprowadzić z nim rozmowę na temat jego postępowania i w jej trakcie

uzmysłowić mu szkodliwość prowadzonych przez niego działań. Działania szkoły powinny koncentrować się jednak na aktywnościach wychowawczych. W przypadku upowszechniania przez sprawców treści nielegalnych (np. pornografii dziecięcej) należy złożyć zawiadomienie o zdarzeniu na Policję.

Aktywności wobec ofiar zdarzenia

Dzieci - ofiary i świadków zdarzenia – należy od pierwszego etapu interwencji - otoczyć opieką psychologiczno-pedagogiczną. Rozmowa z dzieckiem powinna się odbywać w warunkach jego komfortu psychicznego, z poszanowaniem poufności i podmiotowości ucznia ze względu na fakt, iż kontakt z treściami nielegalnymi może mieć bardzo szkodliwy wpływ na jego psychikę. W jej trakcie należy ustalić okoliczności uzyskania przez ofiarę dostępu do ww. treści.

Należy koniecznie powiadomić ich rodziców lub opiekunów prawnych o zdarzeniu i uzgodnić z nimi podejmowane działania i formy wsparcia dziecka. Działania szkoły w takich przypadkach powinna cechować poufność i empatia w kontaktach z wszystkimi uczestnikami zdarzenia oraz udzielającymi wsparcia.

W przypadku kontaktu dziecka z treściami szkodliwymi należy dokładnie zbadać sposób, w jaki nastąpił kontakt dziecka z nimi. Poszukiwanie przez dziecko tego typu treści w sieci lub podsufanie ich dziecku przez innych może być oznaką niepokojących incydentów ze świata rzeczywistego. Np. kontakty z osobami handlującymi narkotykami czy proces rekrutacji do sekty lub innej niebezpiecznej grupy.

Aktywności wobec świadków

W przypadku, gdy informacja na temat zdarzenia dotrze do środowiska rówieśniczego ofiary – w klasie, czy szkole, wskazane jest podjęcie działań edukacyjnych i wychowawczych.

Współpraca z Policją i sądami rodzinnymi

W przypadku naruszenia prawa np. rozpowszechniania materiałów pornograficznych z udziałem nieletniego lub prób uwiedzenia małoletniego w wieku do 15 lat przez osobę dorosłą należy – w porozumieniu z rodzicami dziecka - niezwłocznie powiadomić Policję

Współpraca ze służbami i placówkami specjalistycznymi

Kontakt z treściami szkodliwymi lub niebezpiecznymi może wywołać potrzebę skorzystania przez ofiarę ze specjalistycznej opieki psychologicznej. Decyzja o takim kontakcie i skierowaniu na terapię musi zostać podjęta w porozumieniu z rodzicami/opiekunami prawnymi dziecka.

Procedura postępowania – cyberprzemoc

Podstawy prawne uruchomienia procedury

Kodeks Karny, Statut szkoły, Regulamin szkoły

Rodzaj zagrożenia objętego procedurą

Cyberprzemoc – przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych, głównie Internetu oraz telefonów komórkowych. Podstawowe formy zjawiska to nękanie, straszenie, szantażowanie z użyciem sieci, publikowanie lub rozsyłanie osmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów z użyciem sieci oraz podszywanie się w sieci pod kogoś wbrew jego woli. Do działań określanych mianem cyberprzemocy wykorzystywane są głównie: poczta elektroniczna, czaty, komunikatory, strony internetowe, blogi, serwisy społecznościowe, grupy dyskusyjne, serwisy SMS i MMS

Przyjęcie zgłoszenia i ustalenie okoliczności zdarzenia

Przypadek cyberprzemocy może zostać ujawniony przez ofiarę, świadka (np. innego ucznia, nauczyciela, rodzica) lub osobę bliską ofierze (np. rodzice, rodzeństwo, przyjaciele). W każdym przypadku należy ze spokojem wysłuchać osoby zgłaszającej i okazać jej wsparcie. Podziękować za zaufanie i zgłoszenie tej sprawy.

- Jeśli zgłaszającym jest ofiara cyberprzemocy, podejmując działania przede wszystkim należy okazać wsparcie, z zachowaniem jej podmiotowości i poszanowaniem jej uczuć. Nie należy podejmować kroków, które mogłyby prowadzić do powtórnej wiktyimizacji czy wzbudzić podejrzenia sprawcy (np. wywoływać ucznia z lekcji do dyrekcji).

- Jeśli osobą zgłaszającą nie jest ofiara, na początku prosimy o opis sytuacji, także z zachowaniem podmiotowości i poszanowaniem uczuć osoby zgłaszającej. (np. strach przed byciem kapusiem, obawa o własne bezpieczeństwo).

W każdej sytuacji w trakcie ustalania okoliczności trzeba ustalić charakter zdarzenia (rozmiar i rangę szkody, jednorazowość /powtarzalność). Realizując procedurę należy unikać działań, które mogłyby wtórnie stygmatyzować ofiarę lub sprawcę, np.: wywoływanie uczniów z lekcji, konfrontowanie ofiary i sprawcy, niewspółmierna kara, wytykanie palcami, etc. Trzeba dokonać oceny, czy zdarzenie wyczerpuje znamiona cyberprzemocy, czy jest np. niezbyt udanym żartem (wtedy trzeba podjąć działania profilaktyczne mające na celu nie dopuszczenie do eskalacji tego typu zachowań w stronę cyberprzemocy).

Opis okoliczności, analiza, zabezpieczenie dowodów

Należy zabezpieczyć wszystkie dowody związane z aktem cyberprzemocy (np. zrobić kopię materiałów, zanotować datę i czas otrzymania materiałów, dane nadawcy, adresy stron www, historię połączeń , etc.). W trakcie zbierania materiałów należy zadbać o bezpieczeństwo osób zaangażowanych w problem.

Identyfikacja sprawcy(-ów)

Identyfikacja sprawcy(o w) często jest możliwa dzięki zebranych materiałom – wynikom rozmów z osobą zgłaszającą, z ofiarą, analizie zebranych materiałów. Ofiara często domyśla się, kto stosuje wobec niego cyberprzemoc.

Jeśli ustalenie sprawcy nie jest możliwe, a w ocenie kadry pedagogicznej jest to konieczne, należy skontaktować się z Policją. Bezwzględnie należy zgłosić rozpowszechnianie nagich zdjęć osób poniżej 18 roku życia (art. 202 par. 3 KK)

Aktywności wobec sprawców zdarzenia ze szkoły/ spoza szkoły

Gdy sprawca cyberprzemocy jest znany i jest on uczniem szkoły, pedagog szkolny powinien przeprowadzić z nim rozmowę o jego zachowaniu. Rozmowa taka ma służyć ustaleniu

okoliczności zdarzenia, jego wspólnej analizie (w tym np. przyjrzeniu się przyczynom), a także próbie rozwiązania sytuacji konfliktowej (w tym sposobów zadość uczynienia ofiarom cyberprzemocy). Cyberprzemoc powinna podlegać sankcjom określonym w wewnętrznych przepisach szkoły (m. in. w statucie, kontrakcie, regulaminie). Szkoła może tu stosować konsekwencje przewidziane dla sytuacji „tradycyjnej” przemocy. Warto jednak rozszerzyć repertuar dostępnych środków, np. o czasowy zakaz korzystania ze szkolnej pracowni komputerowej w czasie wolnym i przynoszenia do szkoły akcesoriów elektronicznych (PSP, mp3) itp.

Aktywności wobec ofiar zdarzenia

W pierwszej kolejności należy udzielić wsparcia ofierze. Musi się ona czuć bezpieczna i zaopiekowana przez dorosłych. Na poczucie bezpieczeństwa dziecka wpływa fakt, że wie ono, iż szkoła podejmuje kroki w celu rozwiązania problemu. Podczas rozmowy z uczniem – ofiarą cyberprzemocy – należy zapewnić go, że nie jest winny zaistniałej sytuacji oraz że nikt nie ma prawa zachowywać się w ten sposób wobec niego, a także podkreślić, że dobrze zrobił ujawniając sytuację. Należy okazać zrozumienie dla jego uczuć, w tym trudności z ujawnieniem okoliczności wydarzenia, strachu, wstydu. Trzeba podkreślić, że szkoła nie toleruje przemocy i że zostaną podjęte odpowiednie procedury interwencyjne. Należy poinformować ucznia o krokach, jakie może podjąć szkoła i sposobach, w jaki może zapewnić mu bezpieczeństwo. Należy pomóc ofierze (rodzicom ofiary) w zabezpieczeniu dowodów (to może być dla niej zadanie trudne zarówno ze względów technicznych, jak i emocjonalnych), zerwaniu kontaktu ze sprawcą, zadbaniu o podstawowe zasady bezpieczeństwa on-line (np. nieudostępnianie swoich danych kontaktowych, kształtowanie swojego wizerunku etc). Pomoc ofierze nie może kończyć się w momencie zakończenia procedury. Warto monitorować sytuację, „czuwać” nad jej bezpieczeństwem, np. zwracać uwagę czy nie są podejmowane wobec niej dalsze działania przemocowe, obserwować, jak sobie radzi w grupie po ujawnionym incydencie cyberprzemocy. W działania wobec ofiary należy także włączyć rodziców/opiekunów ofiary – trzeba na bieżąco ich informować o sytuacji, pamiętając przy tym o podmiotowym traktowaniu dziecka – mówiąc mu o tym i starając się uzyskać jego akceptację dla udziału rodziców. Jeśli dziecko nie wyraża zgody, należy omówić z nim jego obawy, a jeśli to nie pomaga powołać się na obowiązujące nas zasady i przekazać

informację rodzicom. W trakcie rozmowy z dzieckiem i/lub jego rodzicami/opiekunami, jeśli jest to wskazane, można zaproponować pomoc specjalisty (np. psycholog szkolny, poradnia psychologiczno-pedagogiczna) oraz przekazać informację o możliwości zgłoszenia sprawy Policji.

Aktywności wobec świadków

Należy zadbać o bezpieczeństwo świadków zdarzenia, zwłaszcza, jeśli byli oni osobami ujawniającymi cyberprzemoc. W trakcie rozmowy ze świadkami należy okazać zrozumienie i empatię dla ich uczuć – obawy przed przypięciem łatki „donosiciela”, strachu przed stanieniem się kolejną ofiarą sprawcy itp.

Współpraca z Policją i sądami rodzinnymi

Samo wystąpienie zjawiska cyberprzemocy nie jest jednoznaczne z koniecznością zaangażowania Policji i sądu rodzinnego – procedura powinna umożliwiać rozwiązanie sytuacji problemowej na poziomie pracy wychowawczej szkoły. Szkoła powinna powiadomić odpowiednie służby (np. sąd rodzinny), gdy wykorzysta wszystkie dostępne jej środki wychowawcze (rozmowa z rodzicami, konsekwencje z statutu i/lub regulaminu wobec ucznia) i interwencje pedagogiczne, a ich zastosowanie nie przynosi pożądanych rezultatów (np. nie ma zmian postawy ucznia). Kontakt z Policją wymagają wszelkie sytuacje, w których zostało naruszone prawo (np. groźby karalne, świadome publikowanie nielegalnych treści, rozpowszechnianie nagich zdjęć z udziałem małoletnich). Za zgłoszenie powinien odpowiadać dyrektor szkoły.

Współpraca z dostawcami Internetu i operatorami telekomunikacyjnymi

Kontakt z dostawcą usługi może być wskazany w celu usunięcia z sieci kompromitujących lub krzywdzących materiałów. Do podjęcia takiego działania stymuluje administratora serwisu art. 14 Ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną.

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELI W PRZYPADKU ZAWIADAMIANIA
O ŚMIERCI UCZNIĄ**

1. Powiadomienie o śmierci zawsze powinno się odbywać „twarzą w twarz”.
2. Prawidłowe powiadomienie o śmierci musi spełnić następujące warunki.
 - a) dostarczyć niezbędne informacje
 - b) udzielić pierwszego wsparcia rodzinie
 - c) ochronić godność
 - d) okazać szacunek wobec ofiary jak i powiadamianej rodziny
3. Powiadomienie powinno odbyć się w czasie możliwie jak najkrótszym od ustalenia tożsamości ofiary i ustalenia tożsamości osób jej najbliższych.
4. Przed powiadomieniem należy zebrać informacje o relacjach ofiary z osobą powiadamianą o stanie zdrowia osoby powiadamianej (zwłaszcza choroby serca, krążenia, cukrzyca itp.), które są istotne do przewidywania sposobu reakcji osoby powiadamianej. Osoby powiadamiane mogą reagować w sposób bardzo emocjonalny, mogą potrzebować pierwszej pomocy. Warto przygotować sobie wsparcie pogotowia medycznego, żeby móc umożliwić w razie potrzeby natychmiastową interwencję lekarską.
5. Powiadomienie o śmierci powinno odbywać się, przez co najmniej dwie osoby. Jedna udziela informacji, druga zaś obserwuje reakcję osoby powiadamianej. Powiadomienie powinno odbyć się na terenie przyjaznym osobie powiadamianej.
6. Zawiadomienie powinno być możliwie jak najprostsze. Powinno się wyrazić współczucie i zrozumienie.
7. Trzeba być przygotowanym na udzielenie wszystkich informacji, jakich będzie wymagała osoba powiadamiana. Osoby te często czują potrzebę dowiedzenia się szczegółów dotyczących śmierci bliskiego, okoliczności itp. (jak, w jaki sposób, kiedy, gdzie). Udzielane

informacje powinny być proste i zwięzłe. Należy unikać drastycznych szczegółów i informacji niepotrzebnych, odnoszących się do drugorzędnych elementów sprawy.

8. Należy skupić się na udzieleniu pomocy i wsparcia rodzinie zmarłego.

9. Nie należy, po zawiadomieniu o śmierci, zostawić rodziny i bliskich zmarłego samych, bez opieki. Powinien zostać pracownik szkoły lub psycholog tak długo, aż minie pierwsza reakcja - szok lub pojawiają się osoby bliskie np. członkowie rodziny, znajomi, przyjaciele. Należy podać swoje dane kontaktowe (telefon, ewentualnie adres), aby udzielić informacji lub/ i wsparcia, w razie potrzeby. Aby rodzina ofiary nie czuła się osamotniona, należy podać adresy instytucji udzielających wsparcia.

10. Jeżeli rodzina zmarłego nie znajduje się w miejscu zamieszkania, należy powiadomić sąsiadów o potrzebie kontaktu z rodziną (powodem jest wydarzenie nadzwyczajne, interwencja z udziałem lekarza itp.), natomiast nie należy udzielać szczegółowych informacji sąsiadom, nie należy wspominać o śmierci, aby to nie oni zawiadomili rodzinę zmarłego.

11. W realiach szkolnych rodzina nie powinna dowiadywać się o śmierci ucznia z mediów lub od osób trzecich. Obowiązek informowania leży po stronie personelu szkoły, dyrekcji.

12. Absolutnie unikać należy powierzania zadania informowania o śmierci dzieciom lub nastolatkom.

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ŻAŁOBY PO ŚMIERCI UCZNIĄ
(ZA WYJĄTKIEM ŚMIERCI SAMOBÓJCZEJ)**

1. Działania uprzedzające:

- a) omówienie procedury postępowania na posiedzeniu Rady Pedagogicznej,
- b) omówienie tematyki stresu, traumy, żałoby, reakcji typowych dla stresu pourazowego na forum Rady Pedagogicznej

2. Działania interwencyjne:

- a) poinformuj nauczycieli, wychowawców
- b) przypomnij zasady dyskusji z uczniami, uwzględniając elementy odreagowania - na godzinach wychowawczych, innych lekcjach,
- c) poinformuj uczniów na forum klasy
- d) stwórz możliwość uczestniczenia w ceremoniach pogrzebowych.

3. Działania naprawcze:

- a) oceń potrzeby - monitoruj stan psychiczny uczniów ze szczególnym uwzględnieniem reakcji stresu pourazowego, zwróć uwagę na uczniów, u których stwierdzasz szczególnie ostry lub chroniczny przebieg reakcji
- b) skonsultuj sytuację z pedagogiem lub specjalistą z PPP
- c) ułatw kontakt ze specjalistami z placówek wsparcia zewnętrznego

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZAGROŻENIA ZDROWIA I ŻYCIA
(ZAGROŻENIE TERRORYZMEM, WYBUCH GAZU, WYBUCH BOMBY,
POŻAR, SKAŻENIE CHEMICZNE, BIOLOGICZNE, KATASTROFA BUDOWLANA)**

PRZEDMIOT I ZAKRES STOSOWANIA: Procedura określa tryb postępowania oraz uprawnienia i odpowiedzialności osób realizujących niezbędne działanie poczynając od stwierdzenia (możliwości wystąpienia) symptomów wskazujących na konieczność podjęcia czynności związanych z ewakuacją uczniów i pracowników z budynku szkoły.

PODSTAWY URUCHOMIENIA PROCEDURY:

POŻAR – gdy nieskuteczna jest likwidacja pożaru podręcznymi środkami

ZAGROŻENIE KATASTROFĄ BUDOWLANĄ.

ZAGROŻENIE TERRORYZMEM.

ZAGROŻENIE SKAŻENIEM CHEMICZNYM LUB biologicznym

WYBUCH BOMBY

ZAGROŻENIE WYBUCHEM GAZU SPOWODOWANE AWARIĄ INSTALACJI GAZOWEJ.

Uruchomienie procedury:

1. Alarmowanie o zagrożeniach w budynku odbywa się z wykorzystaniem dzwonka szkolnego.
2. W razie zagrożenia w budynku szkoły sygnałem alarmowym jest sygnał dźwiękowy: trzy dzwonki (w przypadku braku energii elektrycznej dzwonek ręczny).
3. W każdym przypadku zagrożenia wymagającego ewakuacji powtarzany jest słowny komunikat. Treść tego komunikatu może być następująca: „EWAKUACJA”, zagrożenie EWAKUOWAĆ SIĘ !”.
4. Komunikat o ewakuacji ogłasza osoba podejmująca decyzję o przeprowadzeniu ewakuacji lub wyznaczone przez nią osoby. W pierwszej kolejności jest to dyrektor szkoły, lub osoba wyznaczona do sprawowania czynności z zakresu ochrony zdrowia i życia.

Po przybyciu jednostki np. straży pożarnej lub policji, decyzję taką może nakazać jej dowódca.

5. Komunikat o ewakuacji jest przekazany do osoby wyznaczonej przez dyrektora, który uruchamia sygnał alarmowy. Na tej podstawie ogłasza się w klasach alarm i przystępuje do natychmiastowej ewakuacji z pomieszczeń szkoły.

6. Ewakuację należy przeprowadzić w sposób zorganizowany kierując się ustaleniami procedury i zaistniałą sytuacją.

7. Komunikat o ewakuacji powinien być słownie doprowadzony do wszystkich osób znajdujących się w rejonie szkoły.

NA MIEJSCU EWAKUACJI:

1. Na boisku szkolnym nauczyciele sprawdzają obowiązkowo listę swojej klasy.

2. W razie stwierdzenia nieobecności ucznia, należy ten fakt zgłosić natychmiast dyrektorowi szkoły (podając imię i nazwisko dziecka oraz prawdopodobne miejsce przebywania). Dyrektor niezwłocznie przekazuje tę informację osobom kierującym akcją ratowniczą.

3. Wszystkich poszkodowanych należy traktować jako ofiary zdarzenia i udzielić im pierwszej pomocy przedmedycznej.

4. Niedopuszczalne jest rozejście się poszkodowanych uczniów do domów bez wcześniejszego powiadomienia o zdarzeniu rodziców.

5. Wskazana jest pełna informacja o tym zdarzeniu. Z ewakuacji sporządza się odpowiedni protokół.